

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ειδική έκθεση αριθ. 1

2013

ISSN 1831-0826

ΥΠΗΡΞΕ Η ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΕ ΠΡΟΣ
ΤΗ **ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ** ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ
ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ;

Ειδική έκθεση αριθ. 1 // 2013

ΥΠΗΡΞΕ Η ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΕ
ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ
ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ
ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ;

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Τηλ. +352 4398-1
Φαξ +352 4398-46410
E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Ειδική έκθεση αριθ. 1 // 2013

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Δελτίο καταλογογράφησης υπάρχει στο τέλος του τεύχους.
Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2013

ISBN 978-92-9241-136-7
doi:10.2865/65724

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημεία

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

I-VIII **ΣΥΝΟΨΗ**

1-6 **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

7-11 **ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

12-77 **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

12-28 **ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ**
ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΚΕ ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ
ΝΑ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΑΦΩΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ;

15-18 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ, ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ
ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ...

19-23 ... ΑΛΛΑ ΤΑ ΠΑΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΝ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ ΣΑΦΩΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

24-28 Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΑ ΠΑΑ ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΟΥΣ

29-69 **ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ**
ΕΦΑΡΜΟΣΑΝ ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΧΡΗΣΗ
ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ;

30-32 ΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

33-51 ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΕΝ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΤΑ ΕΡΓΑ ΜΕ ΤΟ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΔΥΝΗΤΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ

52-61 Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΝ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ...

62-66 ... ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ

67-69 ΟΙ ΕΝ ΛΟΓΩ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΕ ΜΕΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

**70-77 ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΑΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ
ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ;**

73-74 ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΕΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 123

75-77 ΟΙ ΕΝΔΙΑΜΕΣΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΕΙΞΗ
ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

78-87 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΘΕΝΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ
ΤΟ ΜΕΤΡΟ 123 (ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011)**

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ — ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΘΕΝΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ — ΕΞΕΤΑΣΘΕΙΣΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Άξονες: η αγροτική ανάπτυξη κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 υλοποιείται στο πλαίσιο τριών θεματικών αξόνων, που αντιστοιχούν σε συνεκτικές ομάδες μέτρων αγροτικής ανάπτυξης, και ενός οριζόντιου άξονα αφιερωμένου στην προσέγγιση Leader (άξονας Leader).

ΕΓΤΑΑ: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

ΚΓΠ (κοινή γεωργική πολιτική): το σύνολο της νομοθεσίας και των πρακτικών που εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση με στόχο κοινή, ενιαία πολιτική στον τομέα της γεωργίας.

Κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες: με αυτές τις στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες, το Συμβούλιο προσδιορίζει τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Στόχος τους είναι να διασφαλίσουν τη συνεκτικότητα της αγροτικής ανάπτυξης με άλλες πολιτικές της ΕΕ, ιδίως στον τομέα της συνοχής και του περιβάλλοντος, και να συνοδεύσουν την εφαρμογή της νέας κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) και τη σχετική αναδιάρθρωση.

ΚΠΠΑ: κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Μετατόπιση του οφέλους: ο βαθμός στον οποίο μια δραστηριότητα που προωθείται με δημόσια στήριξη αποδυναμώνεται από μειώσεις της δραστηριότητας αλλού.

Μέτρο: καθεστώς ενισχύσεων για την εφαρμογή μιας πολιτικής. Ένα μέτρο ορίζει τους κανόνες για τα έργα που μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο ενός άξονα.

Μέτρο 123: το μέτρο «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων».

ΠΑΑ (πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης): έγγραφο προγραμματισμού που καταρτίζεται από ένα κράτος μέλος και εγκρίνεται από την Επιτροπή, με στόχο τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ΠΑΑ μπορεί να καταρτίζεται σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Περίοδος προγραμματισμού: πολυετές πλαίσιο για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ, όπως η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης· η τρέχουσα περίοδος αγροτικής ανάπτυξης καλύπτει τα έτη 2007 έως 2013.

Πολυετής σύμβαση προμήθειας: είδος σύμβασης που καθορίζει τους όρους της επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ ενός παραγωγού γεωργικών προϊόντων και ενός μεταποιητή ή διανομέα, για περίοδο αρκετών ετών.

Φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης: κατάσταση κατά την οποία ένα επιδοτούμενο έργο θα είχε υλοποιηθεί, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς την επιχορήγηση.

ΣΥΝΟΨΗ

I.

Στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ, τίθενται στη διάθεση των επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων επιχορηγήσεις, μέσω ενός μέτρου με τίτλο «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων», το οποίο στοχεύει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας. Για την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το μέτρο αυτό ανέρχεται σε 5,6 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου. Η χρηματοδότηση αυτή συμπληρώνεται από τις εθνικές δαπάνες, κατά τρόπο ώστε η συνολική δημόσια χρηματοδότηση ανέρχεται σε 9 δισεκατομμύρια ευρώ.

II.

Με τον έλεγχο του Συνεδρίου εξετάστηκε κατά πόσον η στήριξη της ΕΕ υπήρξε αποτελεσματική και αποδοτική ως προς την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων. Ειδικότερα, το Συνέδριο έθεσε το ερώτημα εάν το μέτρο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε κατά τρόπο ώστε να προβλέπει αποδοτική χρηματοδότηση έργων που να αφορούν σαφώς προσδιορισμένες ανάγκες και κατά πόσο το μέτρο παρακολουθείται και αξιολογείται κατά τρόπο που να καταδεικνύει τα αποτελέσματά του.

III.

Όπως αναμενόταν, τα έργα βελτίωσαν κυρίως τις οικονομικές επιδόσεις των σχετικών εταιρειών και ορισμένα από τα ελεγχθέντα έργα ενδέχεται να αποφέρουν κάποια προστιθέμενη αξία. Ωστόσο, αυτό δεν θα μπορούσε να αποδοθεί στον σχεδιασμό του μέτρου ή των διαδικασιών επιλογής που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη. Υπήρχε έλλειψη στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι οι εταιρείες που έλαβαν ενισχύσεις χρειάζονταν επιδότηση, καθώς και έλλειψη ειδικών στόχων πολιτικής τους οποίους η επιδότηση αναμενόταν να επιτύχει. Το Συνέδριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η στήριξη δεν διοχετεύθηκε συστηματικά σε έργα που προσθέτουν αξία στα γεωργικά προϊόντα κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό.

ΣΥΝΟΨΗ

IV.

Τα κράτη μέλη πρέπει να καταρτίζουν προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) τα οποία να προσαρμόζουν τις ενισχύσεις στις ανάγκες τους, μέσω εθνικών ή περιφερειακών στόχων, και να καθορίζουν την εμβέλεια του μέτρου προκειμένου να διασφαλίζεται η αποδοτική χρήση της διαθέσιμης χρηματοδότησης. Εντούτοις, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι τέθηκαν μόνο γενικοί στόχοι, οι οποίοι δεν καταδείκνυαν με ποιον τρόπο η χρηματοδότηση θα πρόσθετε αξία στα γεωργικά προϊόντα ή θα βελτίωνε την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας. Παρά την εν λόγω ασάφεια, η Επιτροπή ενέκρινε τα προγράμματα.

V.

Τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίζουν κριτήρια επιλεξιμότητας, τα οποία να περιορίζουν τα είδη των επενδύσεων ή τις κατηγορίες των δικαιούχων που είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση, και στη συνέχεια να καθορίζουν κριτήρια επιλογής για τον εντοπισμό των πλέον αποτελεσματικών και αποδοτικών έργων προς στήριξη. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίστηκαν καθιστούσαν επιλέξιμη σχεδόν οποιαδήποτε εταιρεία επεξεργασίας τροφίμων. Επιπλέον, τα συστήματα επιλογής ήταν ελλιπή ή ανύπαρκτα και εφόσον υπήρχαν επαρκείς πόροι —όπως συμβαίνει συχνά κατά την έναρξη μιας περιόδου προγραμματισμού— δεν εφαρμόζονταν καθόλου.

VI.

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα κράτη μέλη δεν διοχετεύουν τη χρηματοδότηση σε έργα για τα οποία υπάρχει αποδεδειγμένη ανάγκη δημόσιας στήριξης. Κατ' αυτό τον τρόπο, το μέτρο κινδυνεύει να μετατραπεί σε απλή καταβολή ποσού —μια γενική στήριξη προς επιχειρήσεις που επενδύουν στον τομέα της επεξεργασίας τροφίμων— με τους συνακόλουθους κινδύνους στρέβλωσης του ανταγωνισμού και σπατάλης πολύτιμου δημόσιου χρήματος.

VII.

Σχεδόν το ένα πέμπτο του προϋπολογισμού της ΕΕ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας καταβάλλεται σε εταιρείες επεξεργασίας τροφίμων, αλλά τα αποτελέσματα όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας δεν μπορούν παρά να είναι έμμεσα και δεν υπάρχει σαφής λογική παρέμβασης. Ωστόσο, μέσω των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης δεν συγκεντρώνονται πληροφορίες σχετικά με την προστιθέμενη αξία ή τα αποτελέσματα όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας. Ως εκ τούτου, οι ισχύοντες μηχανισμοί είναι απίθανο να παράσχουν, αφενός, τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες προκειμένου να καταδειχθεί η επιτυχία ή μη της χρηματοδότησης που διατίθεται για το μέτρο και, αφετέρου, τη βάση για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του μέτρου κατά τον προγραμματισμό των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020.

VIII.

Συνεπώς, το Συνέδριο συνιστά τα εξής:

- α) Τα προγράμματα των κρατών μελών πρέπει να εντοπίζουν σαφώς τις ανάγκες για χρηματοδότηση και να καθορίζουν στόχους που έχουν νόημα και είναι μετρήσιμοι· η Επιτροπή πρέπει να εγκρίνει μόνο τα προγράμματα που πληρούν τις εν λόγω προϋποθέσεις.
- β) Πρέπει να καθορίζονται κριτήρια επιλογής που καθιστούν δυνατό τον εντοπισμό των αποτελεσματικότερων έργων. Προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι τα κονδύλια της ΕΕ χρησιμοποιούνται αποδοτικά, τα εν λόγω κριτήρια πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρά, ακόμη και όταν υπάρχει επαρκής διαθέσιμος προϋπολογισμός για τη χρηματοδότηση όλων των επιλέξιμων έργων.
- γ) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να προωθήσουν την υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον περιορισμό των κινδύνων εμφάνισης φαινομένων μη αποδοτικής δαπάνης και μετατόπισης του οφέλους.
- δ) Το πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης που εφαρμόζεται για τα χρηματοδοτούμενα έργα πρέπει να βελτιωθεί για την προσεχή περίοδο προγραμματισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η αποτελεσματικότητα των δαπανηθέντων κονδυλίων μπορεί να μετρηθεί ορθά.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ως μέρος της ενίσχυσης που χορηγείται για την αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο του πυλώνα 2 της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ), προβλέπεται ένα ειδικό μέτρο με τίτλο «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων» (εφεξής «μέτρο 123»). Το μέτρο 123 συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου του άξονα 1 όσον αφορά τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 (βλέπε **πλαίσιο 1**)¹.
2. Μέσω του μέτρου 123 διατίθενται δημόσιοι πόροι στις επιχειρήσεις με λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή με κύκλο εργασιών κάτω των 200 εκατομμυρίων ευρώ, οι οποίες μεταποιούν και εμπορεύονται γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα. Παρέχεται στήριξη για τη χρηματοδότηση επενδύσεων που προσθέτουν αξία στα εν λόγω προϊόντα. Αυτό θα ωφελήσει τελικά την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας, παραδείγματος χάριν με την ανάπτυξη νέων ευκαιριών εξεύρεσης αγορών για τα γεωργικά προϊόντα². Τα δευτερογενή οφέλη μπορεί να περιλαμβάνουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές και τη βελτίωση του περιβάλλοντος.
3. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών κανονισμών που θεσπίστηκαν σε επίπεδο ΕΕ, τα κράτη μέλη καταρτίζουν προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, στα οποία καθορίζουν τη στρατηγική τους και προτείνουν τα μέτρα που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν για την αντιμετώπιση διαπιστωμένων αναγκών τους. Τα ΠΑΑ τίθενται σε εφαρμογή μόνο μετά την έγκρισή τους από την Επιτροπή. Στη συνέχεια, διοχετεύονται κονδύλια της ΕΕ και εθνικά κονδύλια σε επενδυτικά έργα μέσω του μέτρου 123, κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής. Το ακόλουθο γράφημα περιγράφει τα διάφορα στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων που οδηγούν στη χρηματοδότηση ενός επενδυτικού έργου με κεφάλαια του μέτρου 123.

¹ Άξονας 1: βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας. Άξονας 2: βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου. Άξονας 3: βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 277 της 21.10.2005, σ. 1) και απόφαση 2006/144/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 2006, σχετικά με κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη (περίοδος προγραμματισμού 2007-2013) (ΕΕ L 55 της 25.2.2006, σ. 20).

² Για τις επιχειρήσεις που δεν είναι μικρές ή μεσαίες (ήτοι με λιγότερους από 250 υπαλλήλους και κύκλο εργασιών κάτω των 50 εκατομμυρίων ευρώ) το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης μειώνεται κατά το ήμισυ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 1698/2005

Άξονας 1

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας

Άρθρο 20

Μέτρα

Η στήριξη που στοχεύει την ανταγωνιστικότητα του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας αφορά: ... β) μέτρα που αποσκοπούν στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη του φυσικού δυναμικού και στην προαγωγή της καινοτομίας, μέσω: ...iii) αύξησης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.

4. Η ενίσχυση της ΕΕ συγχρηματοδοτείται από εθνικούς δημόσιους πόρους και η συνολική δημόσια δαπάνη για το μέτρο θα ανέλθει σε 9 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου. Το μέτρο αυτό χρησιμοποιείται κυρίως για επιχορηγήσεις που καλύπτουν επενδυτικές δαπάνες των δικαιούχων. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν το ποσοστό της ενίσχυσης, εντός ορισμένων ορίων. Οι περισσότερες επιχορηγήσεις αντιστοιχούν σε ποσοστά μεταξύ 20 % και 50 % των συνολικών επιλέξιμων επενδύσεων των εταιρειών.
5. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013, όσον αφορά το μέτρο 123, ανέρχεται συνολικά σε 5,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 5,9 % των προβλεπόμενων δαπανών της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη και στο 18 % του συνολικού ποσού που διατέθηκε για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας (άξονας 1)³. Το **γράφημα** στο **παράρτημα I** παρουσιάζει τα προγραμματισμένα κονδύλια της ΕΕ ανά κράτος μέλος και τη δημοσιονομική εκτέλεση στο τέλος του 2011. Κατά την ημερομηνία αυτή, το 35 % των προβλεπόμενων δαπανών για την εν λόγω περίοδο είχε εκτελεστεί.

³ Ευρωπαϊκή Ένωση, Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, «Αγροτική Ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση — στατιστικές και οικονομικές πληροφορίες, έκθεση 2011», ενότητα 4.3.4 («Κύρια μέσα αγροτικής ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ»).

ΓΡΑΦΗΜΑ

- 6.** Δεδομένου ότι μόνο το 5 % περίπου των εγκεκριμένων δαπανών για το μέτρο αφορά έργα δασοκομίας, ο έλεγχος επικεντρώθηκε στη στήριξη που χορηγείται για την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων. Κατά γενικό κανόνα, οι χρηματοδοτούμενες επενδύσεις πραγματοποιούνται από νεοσυσταθείσες ή ήδη υφιστάμενες επιχειρήσεις για νέες ή βελτιωμένες εγκαταστάσεις και μηχανήματα ή για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων για τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων (βλέπε **πλαίσιο 2**).

ΠΛΑΙΣΙΟ 2

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΙΔΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΡΟ 123

Οι χρηματοδοτηθείσες επενδύσεις περιλάμβαναν εξοπλισμό ελαιολιβερίου για την παραγωγή ελαιολάδου...

... εξοπλισμό για αποξήρανση χοιρομεριού και...

... συστήματα εκσυγχρονισμού της επεξεργασίας γάλακτος.

ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

7. Το Συνέδριο επεδίωξε να αξιολογήσει κατά πόσο το μέτρο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τη βέλτιστη χρήση των πόρων και εάν τα χρηματοδοτηθέντα έργα πέτυχαν τους στόχους του μέτρου. Επιπλέον, το Συνέδριο αξιολόγησε κατά πόσο τα αποτελέσματα του μέτρου στο σύνολό του παρακολουθήθηκαν και αξιολογήθηκαν κατάλληλα, προκειμένου να μπορούν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν τυχόν προβλήματα, καθώς και να παρέχουν αντικειμενική πληροφόρηση σχετικά με τα επιτεύγματα του μέτρου.

8. Το γενικό ερώτημα του ελέγχου ήταν το εξής:

Υπήρξε η στήριξη της ΕΕ προς τη βιομηχανία τροφίμων αποτελεσματική και αποδοτική όσον αφορά την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων;

Τα κύρια υποερωτήματα ήταν τα εξής:

- Σχεδιάστηκε το μέτρο κατά τρόπο ώστε να προβλέπει αποδοτική χρηματοδότηση έργων που να αφορούν σαφώς προσδιορισμένες ανάγκες;
- Εφάρμοσαν το μέτρο τα κράτη μέλη λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη βέλτιστη χρήση των πόρων;
- Παρακολούθησαν και αξιολόγησαν κατάλληλα τα αποτελέσματα του μέτρου η Επιτροπή και τα κράτη μέλη;

9. Στο πλαίσιο του ελέγχου, τα έργα θεωρήθηκαν αποτελεσματικά εάν ήταν βιώσιμα και εάν συνέβαλλαν σε συγκεκριμένους στόχους των ΠΑΑ για το μέτρο, καθώς και στην αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων. Η χρηματοδότηση θεωρήθηκε αποδοτική εάν το φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης ήταν περιορισμένο και οι περιπτώσεις μετατόπισης του οφέλους δικαιολογημένες⁴.

10. Ο έλεγχος του Συνεδρίου κάλυψε έξι εθνικά και περιφερειακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), τα οποία επελέγησαν κυρίως λόγω του μεγέθους τους: Ισπανία (Καστίλη και Λεόν), Γαλλία, Ιταλία (Λάτσιο), Λιθουανία, Πολωνία και Ρουμανία. Στη Γαλλία, το εθνικό ΠΑΑ εφαρμόζεται σε περιφερειακό επίπεδο· στο πλαίσιο του ελέγχου, επελέγη η περιφέρεια Ροδανός-Άλπεις.

⁴ Φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης παρουσιάζεται εάν ο δικαιούχος θα είχε πραγματοποιήσει την επένδυση ακόμη και χωρίς δημόσια οικονομική στήριξη. Μετατόπιση του οφέλους καλείται ο βαθμός στον οποίο μια δραστηριότητα που προωθείται με δημόσια στήριξη αποδυναμώνεται από μειώσεις της δραστηριότητας αλλού.

- 11.** Οι ελεγκτικές εργασίες περιλάμβαναν εξέταση των ΠΑΑ, εξέταση των συστημάτων διαχείρισης των κρατών μελών και χωριστές επισκέψεις ελέγχου σε 24 ολοκληρωθέντα έργα επεξεργασίας τροφίμων στα εν λόγω κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων τέσσερα είχαν οριστεί από τα κράτη μέλη ως παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής. Τα υπόλοιπα επελέγησαν από το Συνέδριο με στόχο να καλυφθεί το φάσμα των έργων που χρηματοδοτούνται συνήθως στο οικείο κράτος μέλος. Κατάσταση των ελεγχθέντων έργων παρουσιάζεται στο **παράρτημα II**. Επίσης, το Συνέδριο εξέτασε τις ενδιάμεσες εκθέσεις αξιολόγησης για 23 ΠΑΑ (βλέπε κατάσταση στο **παράρτημα III**).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΚΕ ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΝΑ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΑΦΩΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ;

- 12.** Ο καλός σχεδιασμός του μέτρου είναι ουσιώδης για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Το μέτρο παρέχει δημόσια στήριξη σε επενδύσεις ιδιωτικών επιχειρήσεων του τομέα της επεξεργασίας και εμπορίας τροφίμων. Οι εν λόγω επιχειρήσεις έχουν δικά τους κίνητρα και στόχους, που μπορεί να συμπίπτουν με τον στόχο πολιτικής της ΕΕ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας (βλέπε σημείο 15), αλλά αυτό δεν είναι δεδομένο. Ο εν λόγω τομέας θεωρείται ένας από τους ανταγωνιστικότερους και πλέον καινοτόμους στον κόσμο⁵. Κατά συνέπεια, η παροχή χρηματοδότησης προς τις εταιρείες αυτές θα πρέπει να ανταποκρίνεται σε σαφώς προσδιορισμένη ανάγκη. Πρέπει να αποδεικνύεται η ανάγκη για δημόσια παρέμβαση και να εξηγείται το σκεπτικό βάσει του οποίου η εν λόγω παρέμβαση θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας.
- 13.** Κατά συνέπεια, η ύπαρξη σαφών και συγκεκριμένων στόχων στα ΠΑΑ, οι οποίοι να αντανakλούν τις ιδιαίτερες ανάγκες του κράτους μέλους ή της περιφέρειας, αποτελεί προαπαιτούμενο για την αποτελεσματική επιλογή των έργων και την παροχή βάσης για λογοδοσία, προκειμένου να αποδειχθεί τι πρέπει να επιτευχθεί και, στη συνέχεια, τι ελετεύχθη⁶. Εάν δεν έχουν εντοπιστεί συγκεκριμένες ανάγκες για δημόσια παρέμβαση και οι στόχοι των ΠΑΑ είναι υπερβολικά γενικοί, αυτό μπορεί να οδηγήσει στην επιλογή έργων που συμβάλλουν ελάχιστα ή καθόλου στη βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων και, ως εκ τούτου, στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας.
- 14.** Το Συνέδριο εξέτασε τη νομοθεσία της ΕΕ, τα ΠΑΑ και τα συστήματα των κρατών μελών, τις διαδικασίες και τα έγγραφα, προκειμένου να συγκεντρώσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το κατά πόσον ο σχεδιασμός του μέτρου 123, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, ήταν πιθανό να οδηγήσει στην αποδοτική χρηματοδότηση αποτελεσματικών έργων, τα οποία να ανταποκρίνονται σε σαφώς προσδιορισμένες ανάγκες.

⁵ Απόφαση 2006/144/ΕΚ.

⁶ Το άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 368 της 23.12.2006, σ. 15) ορίζει ότι «όσον αφορά τα μέτρα με επενδύσεις, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη στοχεύει σε σαφώς καθορισμένους στόχους οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τις διαρθρωτικές και κατά περιοχή ανάγκες, καθώς και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που έχουν προσδιοριστεί».

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ, ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ...

- 15.** Οι στόχοι καθορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ μόνο σε επίπεδο αξόνων της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης (στην περίπτωση αυτή πρόκειται για τον άξονα 1), με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας⁷. Το μέτρο 123 έχει ως στόχο να συμβάλει σε αυτό, αυξάνοντας την αξία των γεωργικών προϊόντων που μεταποιοούνται ή διατίθενται στην αγορά κατόπιν της πραγματοποίησης των επενδύσεων. Η ίδια η νομοθεσία δεν διευκρινίζει σε τι είδους προστιθέμενη αξία στοχεύει (καθαρά οικονομική, από περιβαλλοντική ή ποιοτική άποψη κ.λπ.), ούτε ποιους πρέπει να ωφελήσει η εν λόγω προστιθέμενη αξία.
- 16.** Ανάλογο μέτρο υπήρχε κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού 2000-2006⁸, το οποίο όριζε τα εξής: «Οι επενδύσεις πρέπει να συμβάλλουν στη βελτίωση της κατάστασης του συγκεκριμένου βασικού κλάδου γεωργικής παραγωγής. Πρέπει να εξασφαλίζουν ικανοποιητική συμμετοχή των παραγωγών τέτοιων βασικών προϊόντων στα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν». Παρόμοιοι κανόνες υπήρχαν και στο πλαίσιο προηγούμενων καθεστώτων στήριξης⁹.
- 17.** Κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού δεν υπάρχουν τέτοιες απαιτήσεις. Ο κανονισμός¹⁰ απαιτεί οι επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας «να βελτιώνουν εν γένει τις επιδόσεις της επιχείρησης [που λαμβάνει στήριξη]», ήτοι η νομοθεσία προσδιορίζει μόνον ότι πρέπει να υπάρχει όφελος για τις επιμέρους ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις επεξεργασίας και εμπορίας τροφίμων.
- 18.** Η απαλοιφή της προηγούμενης απαίτησης ότι η ενίσχυση πρέπει να βελτιώνει την κατάσταση των παραγωγών γεωργικών προϊόντων και η απουσία οδηγιών σχετικά με το πώς τα μέτρα πρόκειται να προσθέσουν αξία προορίζονται να καθορίζουν το μέτρο κατά τον τρόπο που ανταποκρίνεται καλύτερα στις συνθήκες και τις ανάγκες τους. Κατά συνέπεια, επαφίεται στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι το μέτρο έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της προστιθέμενης αξίας και επιτυγχάνει οφέλη για την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας. Η Επιτροπή, κατά την έγκριση των ΠΑΑ, πρέπει να διασφαλίζει ότι αυτό ισχύει.

⁷ Άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

⁸ Άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80).

⁹ Άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 355/77 του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 1977, περί κοινής δράσεως για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποιήσεως και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 51 της 23.2.1977, σ. 1). Άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 866/90 του Συμβουλίου, της 29ης Μαρτίου 1990, για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 91 της 6.4.1990, σ. 1). Άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 951/97 του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1997, για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 142 της 2.6.1997, σ. 22).

¹⁰ Άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο α), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

... ΑΛΛΑ ΤΑ ΠΑΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΝ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ ΣΑΦΩΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

- 19.** Μέσω της εν εξελίξει διαδικασίας απλούστευσης της νομοθεσίας της ΕΕ και της αρχής της επικουρικότητας, η νομοθεσία της ΕΕ απέκτησε αρκετά γενικό και μη δεσμευτικό χαρακτήρα, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Ωστόσο, η νομοθεσία¹¹ απαιτεί τα ΠΑΑ των κρατών μελών, είτε σε εθνικό είτε σε περιφερειακό επίπεδο, να είναι πιο συγκεκριμένα. Τα ΠΑΑ πρέπει να εγκρίνονται από την Επιτροπή, η οποία έχει τη γενική ευθύνη για την αποδοτική και αποτελεσματική εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ.
- 20.** Συγκεκριμένα, τα ΠΑΑ πρέπει να αναλύουν την υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία και να αναπτύσσουν σχετική στρατηγική. Τα ΠΑΑ πρέπει να παρέχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η στήριξη στοχεύει σε σαφώς καθορισμένους στόχους, οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τις προσδιορισθείσες τοπικές ανάγκες και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα. Επιπλέον, τα ΠΑΑ πρέπει να προσδιορίζουν το σκεπτικό της παρέμβασης και να καθορίζουν τα είδη επενδύσεων και δικαιούχων που θα ήταν επιλέξιμα προς στήριξη. Εάν αυτό πραγματοποιηθεί ορθά, το αποτέλεσμα πρέπει να είναι ο αποτελεσματικός και αποδοτικός προγραμματισμός του μέτρου.
- 21.** Ωστόσο, τα ελεγχθέντα ΠΑΑ δεν προσδιόριζαν συγκεκριμένες ανάγκες παρέμβασης στον τομέα της επεξεργασίας τροφίμων, όπως περιπτώσεις όπου οι δυνατότητες αύξησης της αξίας των γεωργικών προϊόντων παρεμποδίζονταν από ανεπαρκή δυναμικότητα επεξεργασίας. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες προσδιορίστηκαν ανάγκες, αυτές ήταν πολύ γενικού χαρακτήρα. Παραδείγματος χάριν στην Πολωνία, το ΠΑΑ ανέφερε: «Η στήριξη της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων είναι ζωτικής σημασίας, διότι ο τομέας αυτός αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της πολωνικής οικονομίας.» Τα ΠΑΑ δεν κατέδειξαν γιατί η δημόσια στήριξη ήταν αναγκαία και πώς αυτή θα μπορούσε να επιτύχει την επιθυμητή αλλαγή. Ως εκ τούτου, απουσίαζε το σκεπτικό για το μέτρο και οι στόχοι που τέθηκαν ήταν κατ' ανάγκη γενικοί, καθώς δεν συνδέονταν σαφώς με τα περιφερειακά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που εντοπίστηκαν, ούτε με ρητά προσδιορισμένη ανάγκη παρέμβασης. Ήταν συχνά πιστά αντίγραφα των στόχων της ΕΕ ή ελαφρώς τροποποιημένες αιτιολογικές σκέψεις των στόχων αυτών (βλέπε ορισμένα παραδείγματα στο **πλαίσιο 3**).

¹¹ Άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006.

- 22.** Ένα τελικό στάδιο του προγραμματισμού είναι ο καθορισμός των όρων επιλεξιμότητας —είδη επενδύσεων, κατηγορίες δικαιούχων και φύση της στήριξης— προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η ενίσχυση διοχετεύεται προς επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων που έχουν τεθεί. Παρά την έλλειψη συγκεκριμένων στόχων, όλα τα ΠΑΑ έθεσαν τουλάχιστον ορισμένους όρους επιλεξιμότητας. Στην περίπτωση της Γαλλίας, το έγγραφο προγραμματισμού της περιφέρειας Ροδανός-Άλπεις ανέφερε ότι το σύνολο του τομέα επεξεργασίας τροφίμων ήταν επιλέξιμο σε ολόκληρο το έδαφος της περιφέρειας, με εξαίρεση έργα σχετικά με τη ζάχαρη και τα υποκατάστατα γάλακτος. Άλλα κράτη μέλη, ιδίως η Ισπανία (Καστίλη και Λεόν) και η Λιθουανία, προχώρησαν περαιτέρω όσον αφορά τον καθορισμό ειδικών όρων επιλεξιμότητας. Η Λιθουανία απέκλεισε τις περισσότερες νέες κατασκευές σε τομείς που είχαν λάβει στήριξη στο πλαίσιο προηγούμενων προγραμμάτων, όπως νέα σφαγεία ή εγκαταστάσεις επεξεργασίας γάλακτος, δεδομένου ότι υπήρχε ήδη επαρκής δυναμικότητα. Στην Ισπανία (Καστίλη και Λεόν), τα έργα που σχετίζονταν με τον οίνο ήταν επιλέξιμα μόνον εάν αφορούσαν, παραδείγματος χάριν, οίνους με ένδειξη γεωγραφικής προέλευσης.
- 23.** Οι εν λόγω όροι επιλεξιμότητας έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της ενίσχυσης σε κάποιο βαθμό. Ωστόσο, σχεδόν όλοι οι σημαντικοί κλάδοι τροφίμων παραμένουν επιλέξιμοι, με κίνδυνο να μην είναι επαρκώς στοχοθετημένη η ενίσχυση.

ΠΛΑΙΣΙΟ 3

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΤΟΧΩΝ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΡΟ 123

Ο στόχος που προσδιορίζεται στο ΠΑΑ της Καστίλης και Λεόν είναι η «βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και της δασοκομίας, μέσω επενδύσεων για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, των νέων τεχνολογιών και των νέων ευκαιριών εξεύρεσης αγορών». Τα στοιχεία αυτά έχουν ληφθεί από την αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, χωρίς καμία περαιτέρω εξειδίκευση.

Το εθνικό ΠΑΑ της Γαλλίας θέτει ως στόχο του μέτρου τη «βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας γεωργικών προϊόντων διατροφής». Η γενική αυτή διατύπωση παρέχει τη δυνατότητα καθορισμού συγκεκριμένων στόχων σε περιφερειακό επίπεδο. Ωστόσο, η περιφέρεια Ροδανός-Άλπεις, η οποία ελέγχθηκε από το Συνέδριο, δεν έπραξε κάτι τέτοιο.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΑ ΠΑΑ ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΟΥΣ

- 24.** Προτού εγκρίνει τα ΠΑΑ των κρατών μελών, η Επιτροπή πρέπει να ελέγχει τη συνεκτικότητα των στόχων των ΠΑΑ με τη στρατηγική της ΕΕ και τις εθνικές στρατηγικές, καθώς και με τις προσδιορισμένες ανάγκες και αδυναμίες. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα ελεγχθέντα ΠΑΑ έθεταν τόσο γενικούς στόχους, ο εν λόγω έλεγχος της συνεκτικότητας δεν έχει ιδιαίτερο νόημα.
- 25.** Οι διαδικασίες της Επιτροπής για την αξιολόγηση των ΠΑΑ δεν περιλαμβάνουν καμία επαλήθευση του εάν το κράτος μέλος ή η περιφέρεια στοχεύει στρατηγικά τη στήριξη του μέτρου 123 προς τους τομείς στους οποίους είναι αναγκαία η πραγματοποίηση δημόσιας παρέμβασης. Το σκεπτικό της παρέμβασης δεν ελέγχεται. Η Επιτροπή δεν αξιολογεί κατά πόσο αποτελεσματικό ή αποδοτικό τρόπο το προτεινόμενο μέτρο θα δημιουργήσει προστιθέμενη αξία για τα γεωργικά προϊόντα και θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας.
- 26.** Παρά τις αδυναμίες που περιγράφονται στα σημεία 21 έως 23 ανωτέρω, η Επιτροπή ενέκρινε τα εν λόγω ΠΑΑ. Εφόσον η Επιτροπή εγκρίνει ένα ΠΑΑ και τα κονδύλια της ΕΕ διατεθούν στο κράτος μέλος, είναι δυσχερέστερο για την Επιτροπή να διασφαλίσει αναδρομικά ότι τα μέτρα θα είναι αποτελεσματικά και αποδοτικά¹².
- 27.** Ο έλεγχος κατέδειξε ότι ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του μέτρου δεν έχουν αντιμετωπίσει επαρκώς τους κινδύνους που προκύπτουν σύμφωνα με τις παρατηρήσεις των σημείων 12 και 13. Το γεγονός αυτό καθιστά ακόμη σημαντικότερο —αλλά και δυσχερέστερο— για τα κράτη μέλη να αποφεύγουν τους κινδύνους και να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα κατά την επιλογή των επιμέρους έργων προς στήριξη. Το ζήτημα αυτό καλύπτεται στο επόμενο μέρος της παρούσας έκθεσης.
- 28.** Μια δεύτερη συνέπεια είναι ότι δεν υπάρχει ικανοποιητική βάση για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, καθώς και για τη λογοδοσία. Το ζήτημα αυτό καλύπτεται στο τρίτο μέρος της έκθεσης.

¹² Βλέπε σημεία 33 έως 37 της ειδικής έκθεσης αριθ. 8/2012 (<http://eca.europa.eu>).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΦΑΡΜΟΣΑΝ ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ;

29. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί βέλτιστη χρήση των δημόσιων πόρων, κατά την εφαρμογή του μέτρου τα κράτη μέλη πρέπει:
- να διασφαλίζουν, πριν από τη χορήγηση της χρηματοδότησης, ότι οι αιτούντες αποδεικνύουν την οικονομική βιωσιμότητα του έργου·
  - να διασφαλίζουν ότι η στήριξη διοχετεύεται σε έργα που προσφέρουν τα βέλτιστα αποτελέσματα όσον αφορά την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων·
  - να περιορίζουν τους κινδύνους φαινομένων μη αποδοτικής δαπάνης και μετατόπισης του οφέλους.

¹³ Αυτό αναφερόταν προηγουμένως στο άρθρο 26, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999.

ΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

30. Μολονότι η νομοθεσία δεν ζητεί πλέον από τους αιτούντες να αποδεικνύουν τη βιωσιμότητα της επιχείρησής τους¹³, όλα τα ελεγχθέντα κράτη μέλη εξακολουθούν να διενεργούν ελέγχους βιωσιμότητας επί των χρηματοοικονομικών λογαριασμών των αιτούντων.

ΠΛΑΙΣΙΟ 4

ΕΛΕΓΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ: ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Λιθουανία: Το μέγιστο εφικτό έσοδο από το επενδυτικό έργο (εγκαταστάσεις αποξήρανσης και αποθήκευσης σπόρων), σε λειτουργία με πλήρη δυναμικότητα, υπολογίστηκε σε 4 εκατομμύρια λιθουανικά λίτας (LTL). Η πρόβλεψη για 29 εκατομμύρια LTL που περιλαμβάνονταν στην αίτηση επιχορήγησης ήταν σαφώς ανέφικτη.

Ρουμανία: Δείγμα δεκαεπτά φακέλων αίτησης κατέδειξε υψηλές προβλέψεις που δεν στηρίζονταν στην πραγματικότητα, με ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων άνω του 90 % για το ήμισυ των εν λόγω έργων.

Ιταλία (Λάτσιο): Δεδομένου ότι η μεθοδολογία αξιολόγησης των οικονομικών προβλέψεων δημοσιοποιήθηκε, οι ανάδοχοι των έργων γνώριζαν ότι εάν το επιχειρηματικό σχέδιό τους δεν περιείχε οικονομικά στοιχεία που να πληρούν τις απαιτούμενες ελάχιστες τιμές η αίτησή τους επρόκειτο να απορριφθεί. Όπως ήταν αναμενόμενο, δεν υποβλήθηκαν αιτήσεις για έργα που δεν συγκέντρωναν την απαιτούμενη βαθμολογία. Οι υπάλληλοι της περιφέρειας δεν έλεγξαν τις υποβληθείσες πληροφορίες ούτε αξιολόγησαν εάν οι προβλέψεις αυτές ήταν ρεαλιστικές ή όχι. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις και άλλες χρηματοοικονομικές πληροφορίες είχαν υπερεκτιμηθεί.

- 31.** Η ισχύουσα νομοθεσία ζητεί από τα κράτη μέλη να ελέγχουν εάν η επένδυση βελτιώνει τις συνολικές επιδόσεις της επιχείρησης που τυγχάνει στήριξης. Όλα τα ελεγχθέντα κράτη μέλη έλαβαν σχετικές προβλέψεις από τους αιτούντες, όσον αφορά τον αναμενόμενο κύκλο εργασιών, τα κέρδη, τις ταμειακές ροές κ.λπ. Με εξαίρεση τη Γαλλία (Ροδανός-Άλπεις), τα κράτη μέλη συνέκριναν τις προβλέψεις αυτές με τις ελάχιστες τιμές και απέρριψαν τα έργα που δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις. Ωστόσο, μια κοινή αδυναμία ήταν ότι τα κράτη μέλη βασίστηκαν στις προβλέψεις των αιτούντων, χωρίς να ελέγξουν το βάσιμο και το εύλογο των αριθμητικών στοιχείων και των παραδοχών στις οποίες αυτά στηρίχθηκαν. Ειδικότερα, οι προβλέψεις δεν ελέγχθηκαν βάσει διαφορετικών εναλλακτικών σεναρίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι προτάσεις για έργα ήταν αρκετά άρτιες ώστε να αντιμετωπίσουν με επιτυχία προβλέψιμα γεγονότα, όπως, παραδείγματος χάριν, την επιδείνωση των συνθηκών της αγοράς.
- 32.** Το Συνέδριο διαπίστωσε την ύπαρξη μη ρεαλιστικών παραδοχών, σφαλμάτων υπολογισμού και άλλων ασυνεπειών στις οικονομικές προβλέψεις που δεν είχαν εντοπιστεί από τις αρχές των κρατών μελών κατά την αξιολόγηση του έργου (βλέπε παραδείγματα στο **πλαίσιο 4**).

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΕΝ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΤΑ ΕΡΓΑ ΜΕ ΤΟ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΔΥΝΗΤΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ

- 33.** Όπως καταδεικνύεται στο πρώτο μέρος, τα ελεγχθέντα κράτη μέλη δεν είχαν εντοπίσει διαρθρωτικές και τοπικές ανάγκες για δημόσια παρέμβαση και δεν είχαν θέσει συγκεκριμένους στόχους για το μέτρο. Κατά συνέπεια, ήταν επιλέξιμο προς στήριξη ευρύ φάσμα δυναμικών έργων σε όλους σχεδόν τους κλάδους τροφίμων.
- 34.** Τρία κύρια μέσα είναι διαθέσιμα στα κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλίζουν ότι η στήριξη διοχετεύεται, ωστόσο, στα έργα που ανταποκρίνονται καλύτερα στις εθνικές ή περιφερειακές ανάγκες: η εφαρμογή κριτηρίων επιλογής, η επιβολή ειδικών όρων και η τροποποίηση των ποσοστών ενίσχυσης με στόχο την παροχή κινήτρων.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

- 35.** Τα κράτη μέλη πρέπει να επιλέγουν μεταξύ του πληθυσμού των επιλέξιμων επενδυτικών έργων, χρησιμοποιώντας κριτήρια επιλογής που σχετίζονται με τους στόχους οι οποίοι έχουν τεθεί. Πρόκειται για απαίτηση της νομοθεσίας της ΕΕ, η οποία καθιστά δυνατή, αφενός, την αντικειμενική αξιολόγηση των σχετικών πλεονεκτημάτων των προτάσεων για έργα και, αφετέρου, την απόρριψη των έργων που δεν χαρακτηρίζονται από βέλτιστη σχέση κόστους/οφέλους.

- 36.** Η Ισπανία (Καστίλη και Λεόν) και η Πολωνία δεν έχουν ορίσει κριτήρια επιλογής. Τα συστήματα επιλογής που εφαρμόστηκαν στα λοιπά τέσσερα ελεγχθέντα κράτη μέλη χαρακτηρίζονταν από αδυναμίες, οι οποίες περιγράφονται κατωτέρω.
- 37.** Μολονότι τα περισσότερα κριτήρια επιλογής αφορούσαν τους (έστω και γενικούς) εθνικούς και περιφερειακούς στόχους για το μέτρο, ελάχιστα αφορούσαν τον βαθμό στον οποίο τα έργα προσέθεταν αξία στα γεωργικά προϊόντα. Τα τελευταία αυτά κριτήρια δεν είχαν υψηλή στάθμιση στην αξιολόγηση, με εξαίρεση την Ιταλία (Λάτσιο) (βλέπε **πλαίσιο 5**). Στη Λιθουανία και τη Ρουμανία δόθηκε προτεραιότητα σε κριτήρια που δεν αφορούν την αποτελεσματικότητα ή την αποδοτικότητα του έργου (βλέπε **πλαίσιο 6**).

ΠΛΑΙΣΙΟ 5

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

Λιθουανία	Πολωνία	Ρουμανία	Γαλλία (Ροδανός-Άλπεις)	Ιταλία (Λάτσιο)	Ισπανία (Καστίλη και Λεόν)
Εισαγωγή καινοτομίας (5η προτεραιότητα από 6)	Δεν υπήρχαν κριτήρια επιλογής	Βιολογική παραγωγή (5 βαθμοί/100) Παραδοσιακά προϊόντα (3 βαθμοί/100)	Δεν υπήρχαν κριτήρια επιλογής	Βιολογική παραγωγή (10 βαθμοί/100) Καινοτομία προϊόντων (4 βαθμοί/100) Ποιοτικές βελτιώσεις για τον οίνο (38 βαθμοί/100)	Δεν υπήρχαν κριτήρια επιλογής

ΠΛΑΙΣΙΟ 6

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στη **Λιθουανία**, παραχωρείται αυτομάτως απόλυτη προτεραιότητα στους αιτούντες που δεν έχουν τύχει επιχορήγησης κατά το παρελθόν, ανεξαρτήτως της ποιότητας του έργου.

Η **Ρουμανία** απορρίπτει τα έργα που δεν συγκεντρώνουν τουλάχιστον 20 βαθμούς από την αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής. Ένα κριτήριο είναι εάν το έργο εμπίπτει σε «τομέα προτεραιότητας». Ωστόσο, όλοι οι σημαντικοί κλάδοι τροφίμων (γαλακτοκομικά, κρέας, σιτηρά, οίνος, σπωροκηπευτικά) χαρακτηρίζονται τομείς προτεραιότητας, με βαθμολογία από 32 έως 36. Κατά συνέπεια, σχεδόν όλα τα έργα συγκεντρώνουν αυτομάτως την ελάχιστη βαθμολογία.

- 38.** Με εξαίρεση τη Ρουμανία, κατά τον χρόνο του ελέγχου, ο προϋπολογισμός της ΕΕ και ο εθνικός προϋπολογισμός που είχαν καταρτίσει για το μέτρο τα ελεγχθέντα κράτη μέλη ήταν περισσότερο από επαρκείς για τη στήριξη κάθε αίτησης επιλέξιμου έργου. Τα εν λόγω κράτη μέλη, αντί να περιορίσουν τη στήριξη στα αποτελεσματικότερα έργα, επέλεξαν να δαπανήσουν τον προϋπολογισμό σε έργα τα οποία είχαν χαρακτηρίσει χαμηλής προτεραιότητας. Τα συστήματα επιλογής στα εν λόγω κράτη μέλη είχαν ελάχιστη ή καμία επίδραση (βλέπε **πλαίσιο 7**).

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

- 39.** Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν ειδικούς όρους που πρέπει να πληρούν τα επενδυτικά έργα, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι θα συμβάλουν στην επίτευξη των εθνικών και περιφερειακών στόχων. Ο μηχανισμός αυτός δεν χρησιμοποιήθηκε ευρέως στα ελεγχθέντα κράτη μέλη, αλλά υπήρξαν περιπτώσεις χρησιμοποίησής του στην Πολωνία και την Ιταλία (Λάτσιο). Στην Πολωνία, οι δικαιούχοι οφείλουν, ως προϋπόθεση για την επιχορήγηση, να συνάψουν πολυετείς «συμβάσεις προμηθειών» με τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων, οι οποίες να καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % των προμηθειών τους. Αυτό έχει ως στόχο να βελτιώσει την κατάσταση των γεωργών, παρέχοντάς τους κάποια σταθερότητα με τον καθορισμό της ποιότητας και της ποσότητας της παραδοτέας παραγωγής. Οι συμβάσεις προμηθειών αποτελούν επίσης προϋπόθεση για την επιχορήγηση στην Ιταλία (Λάτσιο).

ΠΛΑΙΣΙΟ 7

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ

Στην **Ιταλία (Λάτσιο)**, δεν υπάρχει ελάχιστη βαθμολογία, επομένως επελέγησαν έργα με μόλις 15 μονάδες από 100 στην αξιολόγηση των έργων, γεγονός που υποδεικνύει ότι η συμβολή τους στις προτεραιότητες και στην επίτευξη των στόχων της περιφέρειας είναι ελάχιστη.

Στη **Γαλλία (Ροδανός-Αλπεις)**, η εθνική συγχρηματοδότηση χορηγείται από το περιφερειακό συμβούλιο και/ή το τοπικό συμβούλιο. Το περιφερειακό συμβούλιο αξιολογεί τα έργα με βάση τους δικούς του περιφερειακούς στόχους και απορρίπτει τα έργα που δεν συγκεντρώνουν την ελάχιστη βαθμολογία. Ωστόσο, τα απορριφθέντα έργα έλαβαν χρηματοδότηση από την ΕΕ, καθώς η σχετική συγχρηματοδότηση χορηγήθηκε από το τοπικό συμβούλιο, το οποίο δεν εφαρμόζει τυποποιημένο σύστημα επιλογής.

Στη **Λιθουανία**, το σύστημα επιλογής βάσει προτεραιοτήτων εφαρμόζεται μόνον εάν ο προϋπολογισμός είναι ανεπαρκής για τη χρηματοδότηση όλων των επιλέξιμων έργων —γεγονός που δεν συνέβαινε κατά τον χρόνο του ελέγχου. Ως εκ τούτου, μπορούσαν να επιλεγούν έργα ακόμη και αν δεν πληρούσαν καμία από τις έξι προτεραιότητες της Λιθουανίας.

ΚΙΝΗΤΡΑ

- 40.** Για τα έργα που συγχρηματοδοτούνται από το περιφερειακό συμβούλιο στη Γαλλία (Ροδανός-Άλπεις), οι συμβάσεις προμηθειών δεν είναι υποχρεωτικές, αλλά οι ανάδοχοι έργου μπορούν να αναλάβουν εθελοντική δέσμευση. Σε αντάλλαγμα γι' αυτό, καθώς και για άλλες δεσμεύσεις, όπως η προσφυγή σε τοπικούς προμηθευτές ή η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, δίνεται στον δικαιούχο πρόσθετο ποσοστό ενίσχυσης, ύψους 5 ή 10 %. Είναι ασαφές κατά πόσον η πρακτική αυτή οδηγεί σε καλύτερο αποτέλεσμα: τρεις από τους τέσσερις δικαιούχους στους οποίους πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου πληρούσαν τις προϋποθέσεις για την πρόσθετη ενίσχυση χωρίς να χρειάζεται να προσαρμόσουν τα έργα τους (παραδείγματος χάριν, οι συνεταιρισμοί είχαν ήδη συνάψει συμβάσεις προμηθειών με τους τοπικούς προμηθευτές, δηλαδή τα μέλη τους). Ο τέταρτος δικαιούχος (μια εταιρεία παρασκευής παραδοσιακών προϊόντων λουκάνικου) αρνήθηκε την πρόσθετη ενίσχυση, δεδομένου ότι δεν επιθυμούσε να εξαρτάται από τους περιφερειακούς προμηθευτές χοιρινού κρέατος.
- 41.** Στην Ισπανία (Καστίλη και Λεόν), τα έργα αξιολογήθηκαν βάσει κριτηρίων αξιολόγησης, τα οποία καθόριζαν το εφαρμοστέο ποσοστό ενίσχυσης. Αρκετά κριτήρια αφορούσαν τις προτεραιότητες που ορίζονται στην περιφερειακή νομοθεσία, όπως έργα στο πλαίσιο των οποίων συνάπτονται συμβάσεις με τους τοπικούς γεωργούς ή τα οποία σχετίζονται με την καινοτομία ή τη βιολογική παραγωγή. Ωστόσο, μόλις το 2 % περίπου των έργων πληρούσαν καθένα από τα κριτήρια αυτά. Το κίνητρο που προσφέρουν τα κριτήρια αξιολόγησης μειώνεται λόγω της επικράτησης κριτηρίων που συνδέονται με το μέγεθος της επιχείρησης και τον κλάδο τροφίμων: μικρού ή μεσαίου μεγέθους δικαιούχοι σε τομείς όπως τα οπωροκηπευτικά έλαβαν αυτομάτως το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης, ήτοι 40 %, ανεξαρτήτως των λοιπών χαρακτηριστικών του έργου. Τα ποσοστά ενίσχυσης για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, τα οποία ήταν ιδιαίτερα χαμηλά, παραδείγματος χάριν 3 % στον τομέα των γαλακτοκομικών προϊόντων ή 7 % στον αμπελοοινικό τομέα, είναι απίθανο να παρέχουν επαρκή κίνητρα σε δυνητικούς υποψηφίους που μπορεί να είχαν προτάσεις για αποτελεσματικά έργα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΘΕΝΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

- 42.** Τα ελεγχθέντα κράτη μέλη¹⁴ δεν είχαν πληροφορίες που να αποδεικνύουν ότι τα έργα στα οποία είχαν παράσχει οικονομική στήριξη ήταν οικονομικά βιώσιμα και αποτελεσματικά, ήτοι ότι είχαν επιτύχει συγκεκριμένους στόχους των ΠΑΑ για το μέτρο και είχαν αυξήσει την αξία των γεωργικών προϊόντων.
- 43.** Το Συνέδριο αξιολόγησε την οικονομική βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα για τα 24 έργα, ως ενδεικτικές μελέτες περιπτώσεων. Δεν κατέστη δυνατό να αξιολογηθεί η συμβολή στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων των ΠΑΑ, δεδομένου ότι τα ΠΑΑ θέτουν μόνο πολύ γενικούς στόχους (βλέπε πρώτο μέρος). Ως εκ τούτου, τα έργα θεωρήθηκαν «αποτελεσματικά» εάν είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής παρουσιάζονται στο **παράρτημα II** και συνοψίζονται κατωτέρω.

¹⁴ Η Λιθουανία και η Πολωνία αποτελούν εξαιρέσεις, υπό την έννοια ότι οι εταιρείες έπρεπε να δηλώσουν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την οικονομική τους κατάσταση μετά την επιχορήγηση.

- 44.** Και τα 24 έργα που επισκέφθηκαν οι ελεγκτές του Συνεδρίου ήταν οικονομικά βιώσιμα κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου. Σε δύο περιπτώσεις, ήταν υπερβολικά νωρίς για να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος του έργου στα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας, αλλά, από τις λοιπές 22 εταιρείες, 15 είχαν βελτιώσει τα οικονομικά αποτελέσματά τους μετά την επένδυση. Επτά από αυτές είχαν επιτύχει ή υπερβεί τους οικονομικούς στόχους τους και σε οκτώ περιπτώσεις, μολονότι οι στόχοι δεν είχαν επιτευχθεί, είχε σημειωθεί κάποια βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των εταιρειών. Σε επτά περιπτώσεις, τα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας είχαν επιδεινωθεί, μολονότι σε μία μόλις περίπτωση κινδύνευε η μελλοντική βιωσιμότητα του έργου. Οι λόγοι που αναφέρθηκαν ήταν περίπλοκοι, αλλά τελικά τα έργα δεν ήταν αρκετά ανθεκτικά στις κατά καιρούς δυσμενείς συνθήκες της αγοράς.
- 45.** Θα μπορούσε να αναμένεται ότι οι περισσότερες επενδύσεις από εταιρείες επεξεργασίας και εμπορίας τροφίμων θα οδηγούσαν σε αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων, δεδομένου ότι αυτή είναι η φύση της εργασίας τους. Το Συνέδριο αξιολόγησε τα αποτελέσματα των έργων από την άποψη της προστιθέμενης αξίας, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσο δημιουργήθηκαν νέα προϊόντα, αναπτύχθηκαν ευκαιρίες εξεύρεσης νέων αγορών ή βελτιώθηκε η ποιότητα των υφιστάμενων προϊόντων.
- 46.** Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι έξι από τα έργα είχαν σαφή επίδραση στην αύξηση της αξίας και τα κατέταξε στην κατηγορία «υψηλή προστιθέμενη αξία», σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 45 (μολονότι η αντιμετώπιση αυτή μπορεί να είναι προκατελιημμένη σε κάποιο βαθμό, καθώς τα έργα στη Γαλλία, την Ισπανία (Καστίλη και Λεόν) και τη Ρουμανία είχαν θεωρηθεί έργα βέλτιστης πρακτικής από το κράτος μέλος). Τα έργα αυτά είχαν ως κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και περιλάμβαναν οινοπαραγωγούς που άρχισαν να παράγουν οίνους υψηλότερης ποιότητας και ένα ελαιοτριβείο που άρχισε να ασχολείται με βιολογική παραγωγή. Περαιτέρω παραδείγματα παρέχονται στο **πλαίσιο 8**.
- 47.** Το Συνέδριο αξιολόγησε 12 άλλα έργα ως «μέτρια» όσον αφορά τα αποτελέσματά τους σχετικά με την προστιθέμενη αξία. Αυτά χαρακτηρίζονταν από βελτιώσεις της ποιότητας των προϊόντων που δεν επηρέασαν την τιμή πώλησης ή από νέα προϊόντα που ήταν μικρής κλίμακας σε σχέση με την επένδυση ή χαμηλής αξίας. Παραδείγματος χάριν, μια μονάδα μεταποίησης ντομάτας στη Ρουμανία πραγματοποίησε επένδυση 1,5 εκατομμυρίων ευρώ, η οποία της παρέσχε τη δυνατότητα να πληροί τις προδιαγραφές υγιεινής και να παράγει μεγάλο όγκο προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας και χαμηλού κόστους για αλυσίδες σούπερ μάρκετ.

ΠΛΑΙΣΙΟ 8

ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΑΥΞΗΣΑΝ ΣΑΦΩΣ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Στην **Ισπανία (Καστίλη και Λεόν)**, επένδυση ενός εκατομμυρίου ευρώ βελτίωσε τη διαδικασία αποξήρανσης χοιρομεριού με την επέκταση των αποθηκευτικών χώρων και των χώρων επεξεργασίας και με την παροχή νέου εξοπλισμού. Κατ' αυτό τον τρόπο, ο χρόνος αποξήρανσης αυξήθηκε από 11 σε 18 μήνες, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας των τελικών προϊόντων και την παροχή δυνατότητας στην εταιρεία να αποκτήσει πιστοποίηση για τα αυθεντικά προϊόντα «jamón serrano» και «jamón ibérico». Ο νέος εξοπλισμός κατέστησε επίσης δυνατή την παραγωγή νέων ειδών προϊόντων με υψηλότερη προστιθέμενη αξία —αποξηραμένο χοιρομέρι χωρίς κόκκαλα, συσκευασμένο σε κενό αέρος.

Στη **Γαλλία**, σε ένα έργο αξίας 200 000 ευρώ, μια νέα εταιρεία αγόρασε εξοπλισμό για την παραγωγή τσιπς λαχανικών. Η εταιρεία ανέπτυξε νέα προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία και δημιούργησε νέες διεξόδους στην αγορά για τα βιολογικά λαχανικά που παράγονται στην περιοχή.

Στη **Ρουμανία**, ένα έργο 1,1 εκατομμυρίων ευρώ από έναν από τους μεγαλύτερους οινοπαραγωγούς της χώρας επένδυσε σε σύγχρονο εξοπλισμό για την παραγωγή, συσκευασία, εμφιάλωση και μεταφορά οίνου. Ως αποτέλεσμα του έργου, η εταιρεία ήταν σε θέση να αυξήσει το μερίδιο των οίνων ποιότητας επί του συνόλου των πωλήσεων. Δημιουργήθηκε ένα νέο εμπορικό σήμα υψηλής ποιότητας, το οποίο βοήθησε την εταιρεία να επεκταθεί σε αγορές του εξωτερικού.

- 48.** Τα υπόλοιπα έξι έργα οδήγησαν σε ελάχιστη ή καμία αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων και στόχευαν πρωταρχικά στην αύξηση της δυναμικότητας και/ή της αποδοτικότητας του μεταποιητή. Η μετατόπιση του οφέλους αποτελεί ζήτημα ιδίως για τα έργα αυτά (βλέπε σημείο 62 και εξής). Παραδείγματα παρουσιάζονται στο **πλαίσιο 9**.
- 49.** Επιπλέον, το Συνέδριο αξιολόγησε εάν υπήρξε αποδεδειγμένο όφελος για τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων που προμήθευαν με προϊόντα τις σχετικές επιχειρήσεις μεταποίησης και εμπορίας. Οκτώ από τα 24 έργα μπόρεσαν να αποδείξουν ότι οι παραγωγοί γεωργικών προϊόντων επωφελήθηκαν, τουλάχιστον εν μέρει, από την προστιθέμενη αξία. Επτά εξ αυτών ήταν συνεταιρισμοί. Επτά άλλοι δικαιούχοι στην Ιταλία (Λάτσιο) και την Πολωνία ήταν υποχρεωμένοι να συνάψουν συμβάσεις προμηθειών, γεγονός το οποίο ενδέχεται να είχε κάποια αξία για τους παραγωγούς. Για τα λοιπά εννέα έργα, οι εταιρείες δεν μπόρεσαν να αποδείξουν ότι επωφελήθηκαν οι προμηθευτές τους.
- 50.** Ένας κοινός, οριζόντιος στόχος όλων των ΠΑΑ ήταν η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές. Μολονότι αυτός δεν είναι ο πρωταρχικός στόχος του μέτρου 123, τα έργα που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης επιπλέον της αύξησης της αξίας ενισχύουν την αποτελεσματικότητα του μέτρου. Τρία από τα έργα είχαν ισχυρό αντίκτυπο στην απασχόληση, καθένα από τα οποία δημιούργησε περισσότερες από 20 νέες θέσεις εργασίας (αλλά βλέπε σημεία 62 έως 66 για τις διαπιστώσεις σχετικά με τη μετατόπιση του οφέλους), και εννέα έργα δημιούργησαν τουλάχιστον μία νέα θέση εργασίας. Έντεκα άλλα έργα δεν είχαν αντίκτυπο στην απασχόληση, ενώ ένα έργο οδήγησε σε μείωσή της.

ΠΛΑΙΣΙΟ 9

ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΘΕΣΑΝ ΕΛΑΧΙΣΤΗ Ή ΚΑΜΙΑ ΑΞΙΑ ΣΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Στη **Γαλλία**, το κύριο στοιχείο του επενδυτικού έργου μιας εταιρείας παραγωγής τυριού ήταν μια νέα γραμμή κοπής και συσκευασίας. Η εταιρία προμήθευε ακέραια κεφάλια τυριού σε άλλη εταιρεία επεξεργασίας προκειμένου να συσκευαστούν. Η νέα γραμμή παρέσχε στην εταιρεία τη δυνατότητα να πωλεί προσυσκευασμένο τυρί απευθείας στους λιανοπωλητές και έτσι να επωφεληθεί η ίδια από μεγαλύτερο μερίδιο της προστιθέμενης αξίας εις βάρος της άλλης εταιρείας επεξεργασίας. Το τελικό προϊόν παρέμεινε αμετάβλητο.

Στην **Ισπανία (Καστίλη και Λεόν)**, ένα έργο που πληρούσε τις προϋποθέσεις για το ανώτατο ποσοστό ενίσχυσης 40 % δεν είχε επίδραση στην προστιθέμενη αξία του προϊόντος: η επένδυση ήταν απλή αύξηση της δυναμικότητας αποθήκευσης ενός διανομέα φρούτων, με στόχο να μπορέσει ο διανομέας να κατακτήσει μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς.

Στη **Ρουμανία**, το κύριο στοιχείο του έργου μιας εταιρείας άλεσης, ύψους 1,8 εκατομμυρίων ευρώ, ήταν η αγορά στόλου 12 φορτηγών για τη συλλογή του σίτου και τη διανομή των προϊόντων αλευροποιίας. Με επιχορήγηση ύψους 50 % για την αγορά των φορτηγών, η εταιρεία είναι σε θέση να λειτουργεί τον δικό της στόλο οχημάτων με χαμηλότερο κόστος από εκείνο του μεταφορέα που χρησιμοποιούσε η εταιρεία προηγουμένως. Εντούτοις, αυτό δεν είχε αντίκτυπο στην αύξηση της αξίας της γεωργικής παραγωγής.

- 51.** Τρία από τα έργα συνέβαλαν επίσης στην επίτευξη οριζόντιων περιβαλλοντικών στόχων μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος, η οποία προέκυψε από τη βελτίωση του εξοπλισμού και των τεχνικών επεξεργασίας.

Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΝ ΠΕΡΙΟΡΙΖΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ...

- 52.** Το φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης αναφέρεται στο κατά πόσον ο δικαιούχος θα είχε πραγματοποιήσει την επένδυση ακόμη και χωρίς δημόσια χρηματοδοτική στήριξη. Σε τέτοιου είδους περιπτώσεις, η επιχορήγηση αποτελεί μη αποδοτική χρήση του προϋπολογισμού της ΕΕ και των εθνικών προϋπολογισμών, δεδομένου ότι δεν είναι αναγκαία για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος (ήτοι της επένδυσης).
- 53.** Το πρωταρχικό μέσο για τη μείωση του κινδύνου μη αποδοτικής δαπάνης είναι ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του μέτρου κατά τρόπο ώστε αυτό να χρησιμοποιείται μόνον όπου υπάρχει διαπιστωμένη ανάγκη για δημόσια παρέμβαση. Η δημόσια στήριξη μπορεί να είναι αναγκαία, παραδείγματος χάριν, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι επενδύσεις είναι καινοτόμοι, γεγονός που δυσχεραίνει τη συγκέντρωση κεφαλαίων από τον επενδυτή, ή στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι οικονομικές αποδόσεις είναι ανεπαρκείς για να δικαιολογήσουν το πλήρες κόστος της επένδυσης, όπως σε ένα έργο που αποφέρει κυρίως περιβαλλοντικά οφέλη. Ωστόσο, όπως καταδεικνύεται στο πρώτο μέρος, τα ελεγχθέντα κράτη μέλη δεν προσδιόρισαν τέτοιες ανάγκες και δεν έθεσαν συγκεκριμένους στόχους, με αποτέλεσμα τα μέτρα να είναι ανοικτά σε όλα τα επενδυτικά έργα, είτε η δημόσια στήριξη ήταν αναγκαία είτε όχι.
- 54.** Ένα δεύτερο επίπεδο στο οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν τον κίνδυνο μη αποδοτικής δαπάνης είναι κατά τη διαδικασία επιλογής των έργων. Όλα τα ελεγχθέντα κράτη μέλη συγκέντρωσαν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την οικονομική κατάσταση κάθε δικαιούχου, καθώς και σχετικά με το κόστος και τις οικονομικές προβλέψεις για την επένδυση. Οι πληροφορίες αυτές χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να ελεγχθεί η απαίτηση να βελτιώσει η επένδυση τις συνολικές επιδόσεις της δικαιούχου εταιρείας. Με τον τρόπο αυτό, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να ελέγξουν παράλληλα εάν ο αιτών είχε ανάγκη επιχορήγησης προκειμένου το έργο να είναι βιώσιμο και εάν διέθετε επαρκή κεφάλαια ή πρόσβαση σε κεφάλαια για τη χρηματοδότηση του συνόλου του έργου. Κανένα από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη δεν έπραξε κάτι τέτοιο.

- 55.** Στη Λιθουανία συνέβη το αντίθετο: δόθηκε προτεραιότητα σε αιτήσεις έργων που εμφάνιζαν υψηλό ποσοστό απόδοσης της επένδυσης. Ωστόσο, τα έργα αυτά ενδέχεται να είχαν τη μικρότερη ανάγκη στήριξης. Στη Ρουμανία, πολυάριθμα επιχειρηματικά σχέδια εμφάνιζαν πολύ υψηλά ποσοστά απόδοσης. Μολονότι οι προβλέψεις αυτές δεν φαίνεται να στηρίζονται στην πραγματικότητα, οι ρουμανικές αρχές τις αποδέχθηκαν χωρίς να θέσουν υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι ένα έργο με ποσοστό απόδοσης της επένδυσης 90 % είχε ανάγκη δημόσιας στήριξης. Ομοίως, στην Ισπανία (Καστίλη και Λεόν), τα οικονομικά στοιχεία των έργων που αξιολογήθηκαν από τις αρχές εμφάνιζαν ποσοστά απόδοσης άνω του 30 % και απόσβεση της επένδυσης εντός 3 ή 4 ετών, ακόμη και χωρίς να ληφθεί υπόψη η επιχορήγηση.
- 56.** Ισχυρή ένδειξη ύπαρξης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης υπάρχει όταν οι επενδύσεις έχουν ήδη αρχίσει ή και ολοκληρωθεί πριν από τη λήψη απόφασης επιχορήγησης. Στις περιπτώσεις αυτές, ο δικαιούχος έχει αποδείξει, με την αρχική απόφασή του να πραγματοποιήσει επένδυση, ότι ήταν πρόθυμος και ικανός να την φέρει εις πέρας χωρίς την ενίσχυση. Ως εκ τούτου, θεωρείται ορθή πρακτική για τα κράτη μέλη να εξαιρούν τέτοιες περιπτώσεις από το μέτρο, αυξάνοντας έτσι την πιθανότητα να διοχετευθεί η ενίσχυση σε εκείνους που την έχουν ανάγκη.
- 57.** Η Ρουμανία εφάρμοσε αυτή την ορθή πρακτική και θεωρεί ότι το κόστος της επένδυσης είναι επιλέξιμο προς στήριξη μόνον εάν αυτή πραγματοποιηθεί μετά την έγκριση της επιχορήγησης. Αντιθέτως, στη Λιθουανία, οι αρχές αποδέχθηκαν δαπάνες για το έργο αναδρομικά έως και δύο έτη πριν από την υποβολή της αίτησης για στήριξη. Στη Λιθουανία εγκρίθηκε αναδρομικά και καταβλήθηκε στήριξη για 37 μεγάλα έργα, ύψους 115 εκατομμυρίων ευρώ περίπου.

- 58.** Στα λοιπά ελεγχθέντα κράτη μέλη, οι επενδύσεις ήταν κατά γενικό κανόνα επιλέξιμες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, με ορισμένες εξαιρέσεις στην Ισπανία (Καστίλη και Λεόν), τη Γαλλία και την Ιταλία (Λάτσιο), οι οποίες επέτρεψαν να χρηματοδοτηθούν δαπάνες έργων ακόμη και εάν είχαν πραγματοποιηθεί πριν από την αίτηση για στήριξη από την ΕΕ (βλέπε παράδειγμα στο **πλαίσιο 10**).
- 59.** Με τον έλεγχο διαπιστώθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις όσον αφορά την έγκριση του έργου και τις πληρωμές. Στην Ισπανία (Καστίλη και Λεόν) και την Ιταλία (Λάτσιο), χρειάστηκαν κατά μέσο όρο 14 και 17 μήνες αντίστοιχα για την έγκριση των έργων, ενώ στη Γαλλία, την Πολωνία και τη Ρουμανία, περίπου 8 μήνες. Οι καθυστερήσεις αναγκάζουν τον αιτούντα να πρέπει να αποφασίσει εάν θα ξεκινήσει την επένδυση, με κίνδυνο να απορριφθεί η αίτηση επιχορήγησής του και να υποχρεωθεί να χρηματοδοτήσει το έργο ο ίδιος εξ ολοκλήρου, ή εάν θα καθυστερήσει την επένδυση και ενδεχομένως θα χάσει μια επιχειρηματική ευκαιρία. Οι αιτούντες που δεν μπορούν να αναλάβουν αυτό τον κίνδυνο για οικονομικούς λόγους (παραδείγματος χάριν, όσοι ενδιαφέρονται για καινοτόμα έργα που δεν μπορούν να συγκεντρώσουν επαρκή κεφάλαια) ουσιαστικά αποκλείονται από το καθεστώς ενισχύσεων, μολονότι πρόκειται ακριβώς για τα έργα με τη μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης. Αντιθέτως, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αιτούντες είναι σε θέση να προχρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις με ιδίους πόρους (αυτό συνέβη σε 7 από τα 24 ελεγχθέντα έργα) ή μακροπρόθεσμα δάνεια, η ενίσχυση καθίσταται απλή απόδοση δαπανών στους δικαιούχους παρά πηγή συμπληρωματικής χρηματοδότησης· αυτό αποτελεί ένδειξη πιθανής ύπαρξης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης.

ΕΝΔΕΙΞΗ ΥΠΑΡΕΞΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΜΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ: ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΗΔΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑ

Στη **Γαλλία**, ένας συνεταιρισμός στον αμπελοοινικό τομέα υπέβαλε αίτηση επιχορήγησης από ένα καθεστώς ενισχύσεων του τοπικού συμβουλίου, το οποίο δεν συνδεόταν με την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ. Έλαβε το ανώτατο ύψος επιχορήγησης, ύψους 50 000 ευρώ, για το επενδυτικό έργο του, το οποίο ολοκληρώθηκε το 2007. Το μέτρο 123 άρχισε να εφαρμόζεται στη Γαλλία τον Μάιο του 2008 με υψηλότερο όριο ενίσχυσης. Ο συνεταιρισμός ζήτησε και έλαβε πρόσθετη επιχορήγηση ύψους 37 000 ευρώ από το μέτρο 123 για το ίδιο έργο. Δεδομένου ότι ο συνεταιρισμός είχε ήδη ολοκληρώσει το έργο με την επιχορήγηση των 50 000 ευρώ, οι πρόσθετες 37 000 ευρώ ήταν σαφώς μη αποδοτική δαπάνη.

- 60.** Το Συνέδριο αξιολόγησε εάν στα 24 έργα που επισκεφθήκε υπήρχε κίνδυνος μη αποδοτικής δαπάνης, βάσει της τεκμηρίωσης και συνομιλιών με τον δικαιούχο σχετικά με την οικονομική κατάσταση της εταιρείας, καθώς με και την πρόσβασή της σε κεφάλαια· βάσει του τρόπου χρηματοδότησης του έργου (ιδίως για την περίοδο πριν από την επιχορήγηση)· βάσει της χρονικής στιγμής της επένδυσης σε σχέση με την απόφαση επιχορήγησης· βάσει της φύσης του έργου και της σημασίας του για τη στρατηγική της εταιρείας· και βάσει της απόσβεσης της επένδυσης του έργου ή του ποσοστού απόδοσης (βλέπε **παράρτημα II**). Υπήρχαν ισχυρές ενδείξεις ύπαρξης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης σε οκτώ από τα 24 έργα για τα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, ενώ σε άλλα 11 υπήρχαν ορισμένες τέτοιες ενδείξεις.
- 61.** Το Συνέδριο έχει ήδη εντοπίσει το ζήτημα αυτό και έχει διατυπώσει σχετικές συστάσεις σε προηγούμενες εκθέσεις¹⁵. Οι αδυναμίες στον προγραμματισμό και στις πρακτικές επιλογές που εφάρμοσαν τα ελεγχθέντα κράτη μέλη, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα διαφόρων εκθέσεων ενδιάμεσης αξιολόγησης¹⁶, υποδεικνύουν ότι το φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης έχει ιδιαίτερη σημασία για το μέτρο 123.

... ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ

- 62.** Μετατόπιση του οφέλους είναι ο βαθμός στον οποίο μια δραστηριότητα που προωθείται με δημόσια στήριξη αποδυναμώνεται από μειώσεις της δραστηριότητας αλλού. Μια επιδότηση που παρέχει σε μια εταιρεία τη δυνατότητα να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά εις βάρος ενός ανταγωνιστή μπορεί να μην έχει καθαρό αποτέλεσμα σε σχέση με τους στόχους πολιτικής, όπως η δημιουργία θέσεων απασχόλησης ή —στην περίπτωση του μέτρου 123— η αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων, και, συνεπώς, πρόκειται εκ των προτέρων για μη αποδοτική χρησιμοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ. Παραδείγματα της κατάστασης αυτής παρουσιάζονται στο **πλαίσιο 9**. Ωστόσο, κάποιος βαθμός μετατόπισης του οφέλους μπορεί να είναι δικαιολογημένος, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει επαρκές καθαρό αποτέλεσμα σε σχέση με τους στόχους πολιτικής.
- 63.** Η επεξεργασία και εμπορία τροφίμων είναι ένας ανταγωνιστικός τομέας, με πολλές χιλιάδες επιχειρήσεις που επενδύουν συνεχώς, προκειμένου να βελτιώσουν την αποδοτικότητά τους, να αναπτύξουν τα προϊόντα τους και να αναπτυχθούν. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν μέρος της ανταγωνιστικής αυτής αγοράς: από τις 24 εταιρείες στις οποίες πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο πλαίσιο του εν λόγω ελέγχου μόνο τρεις δραστηριοποιούνταν κυρίως στις τοπικές αγορές, ενώ όλες οι άλλες ανταγωνίζονταν σε εθνικό επίπεδο και δέκα από αυτές διεθνώς. Μια επιχορήγηση που καλύπτει έως και 50 % του επενδυτικού κόστους μιας επιχείρησης τής προσφέρει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με τις μη επιδοτούμενες επιχειρήσεις και, ως εκ τούτου, ενέχει σημαντικό κίνδυνο μετατόπισης του οφέλους. Επίσης, οι επιδοτήσεις μπορούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και να έχουν αρνητικά αποτελέσματα, όπως η παρεμπόδιση της συγκέντρωσης της παραγωγής όταν αυτή είναι κατακερματισμένη.

¹⁵ Ειδική έκθεση αριθ. 5/2010 σχετικά με την εφαρμογή της προσέγγισης Leader στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης· ειδική έκθεση αριθ. 8/2012 σχετικά με τη στοχοθέτηση της ενίσχυσης για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (<http://eca.europa.eu>).

¹⁶ Απαντώντας στο ερώτημα της οριζόντιας αξιολόγησης της Επιτροπής στο κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης «Κατά πόσον ο σχεδιασμός του προγράμματος ήταν επιτυχής όσον αφορά την αποφυγή φαινομένων μη αποδοτικής δαπάνης και/ή μετατόπισης του οφέλους», οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις των ΠΑΑ της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Γερμανίας (Κάτω Σαξονία / Βρέμη και Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία), της Λιθουανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου (Αγγλία και Ουαλία) αναφέρουν κίνδυνο ύπαρξης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης κατά 50 % περίπου για το μέτρο 123.

- 64.** Όπως και για το φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης, το πρωταρχικό μέσο περιορισμού του κινδύνου αδικαιολόγητης μετατόπισης του οφέλους έγκειται στον σχεδιασμό του προγράμματος. Αυτό απαιτεί, αφενός, τον εντοπισμό αναγκών αρκετά σημαντικών ώστε να δικαιολογούν τυχόν μετατόπιση του οφέλους που ενδέχεται να προκύψει και, αφετέρου, τον καθορισμό στόχων και όρων επιλεξιμότητας που να ανταποκρίνονται ειδικά στις ανάγκες αυτές. Όπως καταδεικνύεται στο πρώτο μέρος, αυτό δεν συνέβη στα ελεγχθέντα κράτη μέλη. Ωστόσο, στη Λιθουανία και την Ισπανία (Καστίλη και Λεόν), τα ΠΑΑ περιόρισαν την επιλεξιμότητα σε ορισμένους κλάδους τροφίμων στους οποίους υπήρχε πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και, συνεπώς, υψηλή πιθανότητα μετατόπισης του οφέλους.
- 65.** Λόγω των κινδύνων μετατόπισης του οφέλους, ιδίως σε ένα καθεστώς ενισχύσεων όπως το μέτρο 123 που στηρίζει ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι αρχές των κρατών μελών πρέπει, κατά το στάδιο της έγκρισης του έργου, να αξιολογούν τις προτάσεις για έργα όσον αφορά την πιθανότητα ύπαρξης κινδύνου μετατόπισης του οφέλους. Όταν είναι πιθανή η μετατόπιση του οφέλους, πρέπει να διασφαλίζουν ότι η συμβολή του έργου στην επίτευξη των στόχων του μέτρου είναι αρκετά σημαντική ώστε να δικαιολογεί την επιχορήγηση. Ωστόσο, κανένα από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη δεν έπραξε κάτι τέτοιο. Κανένα από αυτά δεν έλαβε υπόψη τον κίνδυνο μετατόπισης του οφέλους ούτε την αποδοτικότητα του μέτρου από την άποψη αυτή.
- 66.** Το Συνέδριο αξιολόγησε εάν στα 24 έργα που επισκέφθηκε υπήρχε κίνδυνος μετατόπισης του οφέλους βάσει της τεκμηρίωσης και συνομιλιών με τον δικαιούχο σχετικά με τα προϊόντα, τις αγορές και τους ανταγωνιστές της εταιρείας, καθώς και με τις επιδράσεις της επένδυσης επί αυτών (βλέπε **παράρτημα II**). Ειδικότερα, όταν η επένδυση είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας, το Συνέδριο εξέτασε εάν η αύξηση αυτή ανταποκρίθηκε σε διεύρυνση της αγοράς ή στόχευε στην κατάκτηση μεριδίου της αγοράς εις βάρος των ανταγωνιστών. Η ανάλυση κατέδειξε ότι η μετατόπιση του οφέλους ήταν πιθανή σε 13 από τα έργα, γεγονός που ήταν προφανέστερο όταν το έργο στόχευε στην αύξηση του μεριδίου της αγοράς αυξάνοντας τη δυναμικότητα ή μειώνοντας το κόστος. Επίσης, το Συνέδριο διαπίστωσε φαινόμενα μετατόπισης του οφέλους εντός της αλυσίδας επεξεργασίας τροφίμων, όπως αυτά που αναφέρθηκαν στο σημείο 48.

**ΟΙ ΕΝ ΛΟΓΩ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΕ ΜΕΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ**

- 67.** Ο έλεγχος κατέδειξε ότι ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του μέτρου 123, καθώς και τα συστήματα που εφαρμόζονται από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη, δεν παρέχουν διασφάλιση ότι το μέτρο χρησιμοποιεί τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τους εθνικούς προϋπολογισμούς κατά τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό. Ο αντίκτυπος του γεγονότος αυτού είναι ήδη ορατός στα έργα που έχουν λάβει στήριξη. Όπως εξηγείται στο σημείο 9, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα του μέτρου αποδεικνύονται εάν τα επιλεγέντα έργα είναι οικονομικά βιώσιμα, οδηγούν σε βελτίωση της προστιθέμενης αξίας, δεν επηρεάζονται από το φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης και δεν προκαλούν αδικαιολόγητη μετατόπιση του οφέλους. Μόλις δύο από τα 24 έργα πληρούσαν και τα τέσσερα αυτά κριτήρια (βλέπε **παράρτημα II**). Δέκα από αυτά αξιολογήθηκαν ως «μέτρια» και χαρακτηρίζονταν από ικανοποιητική σχέση κόστους/οφέλους. Επίσης, τα αποτελεσματικά έργα πρέπει να συμβάλλουν σε συγκεκριμένους στόχους των ΠΑΑ, αλλά αυτό δεν μπόρεσε να αξιολογηθεί δεδομένου ότι τα ΠΑΑ θέτουν μόνο πολύ γενικούς στόχους (βλέπε πρώτο μέρος).
- 68.** Πρέπει να σημειωθεί ότι η επιτυχία των έργων αυτών δεν μπορεί να αποδοθεί στον σχεδιασμό του μέτρου ή τα συστήματα επιλογής που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη: για τα λοιπά 12 έργα που επελέγησαν από τα ίδια κράτη μέλη με τα ίδια συστήματα, η συνολική αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της επιχορήγησης αξιολογήθηκε ως χαμηλή ή πολύ χαμηλή στην ανάλυση του Συνεδρίου.
- 69.** Στόχος δεν ήταν τα 24 έργα να αποτελέσουν στατιστικό δείγμα προς παρέκταση, προκειμένου να προβλεφθεί η επίδραση τέτοιων χρηματοδοτούμενων έργων σε ολόκληρη την ΕΕ. Ωστόσο, οι εν λόγω μελέτες περιπτώσεων επεξηγούν τις συνέπειες της έλλειψης αποτελεσματικού προγραμματισμού και επιλογής, ήτοι, σε πρώτη φάση, της απουσίας προσδιορισμού αναγκών, καθορισμού συγκεκριμένων στόχων και σχεδιασμού του μέτρου έτσι ώστε να επιτυγχάνονται με τον βέλτιστο τρόπο οι εν λόγω στόχοι, και, σε δεύτερη φάση, της απουσίας αποτελεσματικής διαδικασίας επιλογής.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΑΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ;

- 70.** Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση πρέπει να παρέχουν εγκαίρως σχετικές πληροφορίες στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη, προκειμένου να διαχειρίζονται τα 9 δισεκατομμύρια ευρώ της ΕΕ και των εθνικών πόρων που διατίθενται για το μέτρο 123. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα προσαρμογής του σχεδιασμού και της υλοποίησης του μέτρου, κατά τρόπο ώστε να βελτιστοποιείται η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητά του. Οι πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο είναι επίσης σημαντικές για τη λογοδοσία, προκειμένου να αποδεικνύεται τι έχει επιτευχθεί με τους δημόσιους πόρους. Τα κράτη μέλη δεν πρέπει να συλλέγουν δεδομένα μόνον από τις αιτήσεις στήριξης και τις πληρωμές, αλλά και από τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται σε επίπεδο δικαιούχου, τουλάχιστον έως τη λήξη της πενταετούς περιόδου για την οποία οι κανονισμοί της ΕΕ απαιτούν από τους δικαιούχους να διατηρήσουν τις επενδύσεις τους.
- 71.** Σύμφωνα με το κοινό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης (ΚΠΠΑ), τα κράτη μέλη οφείλουν να συλλέγουν πληροφορίες τουλάχιστον για τους κοινούς δείκτες υλοποιήσεων και αποτελεσμάτων και να παράσχουν ενδιάμεσες και εκ των υστέρων αξιολογήσεις των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης το 2010 και το 2015 αντίστοιχα. Η ενδιάμεση αξιολόγηση έχει ως στόχο να επιφέρει τροποποιήσεις στα υφιστάμενα προγράμματα, κατά περίπτωση, αλλά και να συμβάλει στον σχεδιασμό των επόμενων (2014-2020). Όσον αφορά το μέτρο 123, το ΚΠΠΑ καθορίζει δύο κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων¹⁷ και πέντε κοινές ερωτήσεις αξιολόγησης¹⁸.
- 72.** Το Συνέδριο έλεγξε τη συλλογή δεδομένων και τα συστήματα παρακολούθησης στα έξι ελεγχθέντα κράτη μέλη και εξέτασε συνολικά 23 εκθέσεις ενδιάμεσης αξιολόγησης.

¹⁷ 1) Αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις επιχειρήσεις που έτυχαν στήριξης (μετρώνται οι βελτιώσεις των οικονομικών επιδόσεων μιας επιχείρησης).

2) Αριθμός επιχειρήσεων που καθιέρωσαν νέα προϊόντα και/ή νέες τεχνικές.

¹⁸ 1) Κατά πόσον οι επενδύσεις που έτυχαν στήριξης συνέβαλαν στην καθιέρωση νέων τεχνολογιών και καινοτομίας;

2) Κατά πόσον οι επενδύσεις που έτυχαν στήριξης συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων;

3) Κατά πόσον οι επενδύσεις που έτυχαν στήριξης συνέβαλαν στη βελτίωση της αποδοτικότητας στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων;

4) Κατά πόσον οι επενδύσεις που έτυχαν στήριξης συνέβαλαν στη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά και στην αύξηση του μεριδίου της αγοράς των γεωργικών και δασικών εκμεταλλεύσεων, συμπεριλαμβανομένων τομέων όπως ο τομέας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας;

5) Κατά πόσον οι επενδύσεις που έτυχαν στήριξης συνέβαλαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας;

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΕΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ 123

- 73.** Οι δύο κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για το μέτρο 123 εστιάζουν στα αποτελέσματα όσον αφορά τις εταιρείες επεξεργασίας τροφίμων. Παρέχουν ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με την επίτευξη προστιθέμενης αξίας ή την επίδραση στους παραγωγούς. Κανένα από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη δεν καθιέρωσε πρόσθετους δείκτες αποτελεσμάτων για τον σκοπό αυτό. Επιπλέον, τέσσερα έτη μετά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού, η Πολωνία και η Ρουμανία δεν είχαν διαβιβάσει πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τους δύο κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων και οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούσαν η Ισπανία (Καστίλη και Λεόν), η Γαλλία και η Ιταλία (Λάτσιο) δεν ήταν αξιόπιστες. Παραδείγματος χάριν, η Καστίλη και Λεόν έλαβε υπόψη τις προβλέψεις των επιχειρηματικών σχεδίων κατά τον χρόνο της αίτησης επιχορήγησης μόνο για έξι από τα 444 έργα και τις χρησιμοποίησε ως δείκτη σχετικά με τη βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων των επιχειρήσεων για το μέτρο συνολικά.
- 74.** Από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη, μόνον η Λιθουανία και η Πολωνία παρακολούθουσαν τα αποτελέσματα του έργου που δηλώνονταν από τον δικαιούχο μετά την καταβολή της επιχορήγησης, αποκλειστικά όσον αφορά τα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων και την απασχόληση.

ΟΙ ΕΝΔΙΑΜΕΣΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

- 75.** Με την εξέταση των 23 εκθέσεων ενδιάμεσης αξιολόγησης, η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ελέγχου, διαπιστώθηκε, αφενός, ότι, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, λείπουν οι πληροφορίες που είναι αναγκαίες προκειμένου να απαντηθούν τα ερωτήματα της αξιολόγησης και, αφετέρου, ότι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του έργου βασίζεται κυρίως σε θεωρητικά επιχειρήματα, παρά σε αποδεικτικά στοιχεία προερχόμενα από ολοκληρωθέντα έργα. Οι αδυναμίες αυτές επιβεβαιώνονται από μεθοδολογική αξιολόγηση των εκθέσεων ενδιάμεσης αξιολόγησης, η οποία πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή: «Η πρόωρη πραγματοποίηση της ενδιάμεσης αξιολόγησης αλλά και η ανεπαρκής παρακολούθηση δημιούργησαν δυσχέρειες όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των δεδομένων. Αυτά αναφέρθηκαν ως τα σημαντικότερα εμπόδια για την επίτευξη αξιόπιστων αποτελεσμάτων αξιολόγησης.»

- 76.** Οκτώ από τις 23 εκθέσεις ενδιάμεσης αξιολόγησης που εξέτασε το Συνέδριο δεν κατέληξαν σε συμπεράσματα σχετικά με το ερώτημα της αξιολόγησης «Κατά πόσον οι επενδύσεις που έτυχαν στήριξης συνέβαλαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και της δασοκομίας;», μολονότι πρόκειται για τον στόχο της ΕΕ προς επίτευξη του οποίου χορηγείται η ενίσχυση. Οι λοιπές εκθέσεις διατύπωσαν, ως επί το πλείστον, θετική γνώμη ως προς την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι τα συμπεράσματά τους βασίζονταν σε παραδοχές και προσδοκίες. Οι αξιολογήσεις αυτές υπήρξαν ελάχιστα χρήσιμες για την απόδειξη της αποτελεσματικότητας ή της αποδοτικότητας του μέτρου, δεδομένου ότι δεν εκτίμησαν «κατά πόσο» σημειώθηκε βελτίωση (βλέπε **πλαίσιο 11**).
- 77.** Ο αντίκτυπος των αδυναμιών στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του μέτρου εκτείνεται πέραν της απουσίας πληροφοριών χάρις στις οποίες θα πραγματοποιείται η διαχείριση και η προσαρμογή της στήριξης κατά την τρέχουσα περίοδο. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να είναι διαθέσιμες προς τεκμηρίωση της απόφασης σχετικά με το εάν πρέπει να συμπεριληφθεί κάποιο ισοδύναμο μέτρο στην επόμενη περίοδο προγραμματισμού από το 2014 και εξής. Εάν συμπεριληφθεί, τα κράτη μέλη πρέπει να αποφασίσουν εάν θα προγραμματίσουν το μέτρο και το ύψος των πόρων που θα καταναείμουν σε αυτό από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τους εθνικούς προϋπολογισμούς. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν κατά πόσον η στήριξη των επενδύσεων για τις εταιρείες επεξεργασίας τροφίμων αποτελεί αποδοτικό και αποτελεσματικό μέσο για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας. Μολονότι η Επιτροπή έχει θεσπίσει ορισμένες βελτιώσεις όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων, η οποία είναι ουσιώδης προκειμένου τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να είναι σε θέση να λογοδοτήσουν για τα 9 δισεκατομμύρια ευρώ που έχουν προϋπολογισθεί για την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, είναι πιθανό τα αποτελέσματα να καθυστερήσουν υπερβολικά ώστε να τεκμηριωθούν οι σημαντικές αποφάσεις σχετικά με τον προγραμματισμό της περιόδου 2014-2020.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΑ ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Πορτογαλία — Αζόρες

Οι αξιολογητές εξέτασαν τις περιγραφές των εγκριθέντων έργων και διαμόρφωσαν τη γνώμη ότι οι επενδύσεις συνέβαλαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, διότι οι περιγραφές των έργων περιλάμβαναν: παραγωγή νέων προϊόντων και προϊόντων υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, ικανότητα καθιέρωσης νέων τεχνολογιών και διαδικασιών, καθώς και καινοτομίας, δέσμευση όσον αφορά την ποιότητα και τη διαφοροποίηση, βελτίωση της αποδοτικότητας όσον αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων κ.λπ. Δεν καταδείχθηκε εάν τα εν λόγω έργα πράγματι πέτυχαν τα αποτελέσματα αυτά ούτε πώς επηρέασαν την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας.

Γερμανία — Βαυαρία

Οι αξιολογητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι «υιοθετείται η παραδοχή ότι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας τροφίμων θα έχει θετικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας, διότι (...) θα διασφαλιστούν οι ευκαιρίες πώλησης των βαυαρικών γεωργικών προϊόντων». Δεν παρουσιάστηκε κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς υποστήριξη της παραδοχής αυτής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- 78.** Στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τον προϋπολογισμό της ΕΕ, σε συγχρηματοδότηση με τους εθνικούς προϋπολογισμούς τους, για την παροχή επιχορηγήσεων προς κάλυψη του κόστους των επενδύσεων που πραγματοποιούν επιχειρήσεις επεξεργασίας και εμπορίας τροφίμων. Στόχος είναι η αύξηση της αξίας της γεωργικής παραγωγής και, ως εκ τούτου, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας.
- 79.** Με τον έλεγχο του Συνεδρίου εξετάστηκε κατά πόσον η στήριξη της ΕΕ προς τη βιομηχανία τροφίμων υπήρξε αποτελεσματική και αποδοτική ως προς την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων. Λόγω αδυναμιών στον σχεδιασμό των προγραμμάτων και στα συστήματα επιλογής έργων των κρατών μελών, αυτό δεν μπόρεσε να αποδειχθεί. Επομένως, το Συνέδριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η στήριξη δεν διοχετεύθηκε συστηματικά σε έργα που προσθέτουν αξία στα γεωργικά προϊόντα κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό.
- 80.** Εντούτοις, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα επιμέρους ελεγχθέντα έργα ήταν βιώσιμα. Οι επενδύσεις είχαν βελτιώσει τις οικονομικές επιδόσεις ή την αποδοτικότητα πολλών από τις ελεγχθείσες δικαιούχους επιχειρήσεις, ενώ ορισμένα από τα έργα πρόσθεσαν κάποια αξία στα γεωργικά προϊόντα. Αυτό είναι αναμενόμενο όταν παρέχονται επιχορηγήσεις για επενδύσεις σε εταιρείες επεξεργασίας και εμπορίας τροφίμων. Ωστόσο, αυτό δεν μπορούσε να αποδοθεί στον σχεδιασμό του μέτρου ή στα συστήματα των κρατών μελών και το Συνέδριο διαπίστωσε ενδείξεις ύπαρξης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης και/ή μετατόπισης του οφέλους στην πλειονότητα των ελεγχθέντων έργων.
- 81.** Μολονότι είχε προγραμματιστεί η δαπάνη 5,6 δισεκατομμυρίων ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, υπήρχε έλλειψη στοιχείων που να αποδεικνύουν:
- ότι οι επιχειρήσεις είχαν ανάγκη επιδότησης (ως τομέας ή μεμονωμένα),
  - ποιους συγκεκριμένους στόχους αναμενόταν να επιτύχει η επιχορήγηση (και με ποιο τρόπο) και
  - την επιτευχθείσα αύξηση της αξίας τόσο των γεωργικών προϊόντων όσο και της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας.
- 82.** Η κατάσταση αυτή προέκυψε λόγω συνδυασμού ελλιπούς ποιότητας των ΠΑΑ, ανεπαρκών διαδικασιών στα κράτη μέλη για την εφαρμογή του μέτρου και αδυναμιών στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση.

- 83.** Η νομοθεσία της ΕΕ παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προσαρμόζουν το μέτρο προκειμένου να καλύπτουν συγκεκριμένες εθνικές ή περιφερειακές ανάγκες. Η νομοθεσία καθορίζει ελάχιστους περιορισμούς ή απαιτήσεις: επαφίεται στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι το μέτρο είναι αποτελεσματικό και αποδοτικό. Για τον σκοπό αυτό, στοιχείο-κλειδί αποτελούν τα ΠΑΑ, τα οποία καθορίζουν τους εθνικούς ή περιφερειακούς στόχους και την εμβέλεια του μέτρου (σημεία 12 έως 18).
- 84.** Ωστόσο, τα ελεγχθέντα ΠΑΑ περιλαμβάνουν ως επί το πλείστον μόνο γενικούς στόχους, σε ορισμένες περιπτώσεις με πιστή αντιγραφή από τη νομοθεσία της ΕΕ, ενώ δεν περιέχουν συγκεκριμένες στρατηγικές προκειμένου να προστεθεί αξία στα γεωργικά προϊόντα ενισχύοντας τη βιομηχανία τροφίμων. Δεν αναφέρουν το σκεπτικό σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας στο κράτος μέλος ή την περιφέρεια χάρις στο μέτρο. Εντούτοις, η Επιτροπή ενέκρινε τα εν λόγω ΠΑΑ (σημεία 19 έως 28).

ΣΥΣΤΑΣΗ 1

Τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίσουν με σαφήνεια στα ΠΑΑ τους σε ποιους τομείς και για ποιους λόγους είναι αναγκαία η δημόσια παρέμβαση προκειμένου να αυξηθεί η αξία της γεωργικής παραγωγής και, ως εκ τούτου, η ανταγωνιστικότητα της γεωργίας. Τα ΠΑΑ πρέπει να θέτουν συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους σε σχέση με τις ανάγκες αυτές.

Η Επιτροπή πρέπει να εγκρίνει μόνο τα ΠΑΑ που παρουσιάζουν τεκμηριωμένες και ολοκληρωμένες στρατηγικές, με σαφές σκεπτικό που να αποδεικνύει με ποιο τρόπο η οικονομική στήριξη προς τη βιομηχανία τροφίμων θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας.

- 85.** Οι όροι επιλεξιμότητας που καθορίστηκαν από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη έθεσαν ελάχιστους επιπλέον περιορισμούς σχετικά με τα επιλέξιμα είδη επενδύσεων ή τους επιλέξιμους δικαιούχους: σε τέσσερα από τα έξι ελεγχθέντα κράτη μέλη, ήταν επιλέξιμες σχεδόν όλες οι εταιρείες επεξεργασίας τροφίμων. Η νομοθεσία της ΕΕ ζητεί από τα κράτη μέλη να καθορίζουν κριτήρια επιλογής, τα οποία πρέπει να καθιστούν δυνατή την παραχώρηση προτεραιότητας στα αποτελεσματικότερα και αποδοτικότερα επιλέξιμα έργα και την απόρριψη όσων δεν εξασφαλίζουν τη βέλτιστη χρήση των πόρων. Μόνο τέσσερα από τα έξι κράτη μέλη καθόρισαν κριτήρια επιλογής, τα οποία δεν εφαρμόστηκαν στην πράξη: ενώ τα κράτη μέλη είχαν διαθέσιμο προϋπολογισμό, χρηματοδότησαν όλα τα επιλέξιμα έργα, ανεξάρτητα από την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους (σημεία 29 έως 41).

ΣΥΣΤΑΣΗ 2

Τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίζουν και να εφαρμόζουν συνεχώς κριτήρια που να διασφαλίζουν ότι επιλέγονται τα πλέον αποτελεσματικά και βιώσιμα έργα σε σχέση με τους συγκεκριμένους στόχους των κρατών μελών όσον αφορά την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων και της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας.

Η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίζει ότι τα κριτήρια αυτά εφαρμόζονται ορθά και σε κάθε περίπτωση, όχι μόνο σε περιπτώσεις έλλειψης προϋπολογισμού.

- 86.** Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα κράτη μέλη δεν διοχετεύουν συστηματικά τη χρηματοδότηση σε έργα για τα οποία υπάρχει αποδεδειγμένη ανάγκη δημόσιας στήριξης. Κατ' αυτό τον τρόπο, το μέτρο κινδυνεύει να μετατραπεί σε απλή καταβολή ποσού — μια γενική στήριξη προς επιχειρήσεις που επενδύουν στον τομέα της επεξεργασίας τροφίμων— με τον συνακόλουθο κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού και σπατάλης πολύτιμων δημόσιων πόρων. Ως εκ τούτου, η πιθανότητα εμφάνισης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης είναι υψηλή και τα επιτευχθέντα αποτελέσματα των έργων δεν μπορούν κατ' ανάγκη να αποδοθούν στην επιχορήγηση. Η μετατόπιση του οφέλους μειώνει την αποδοτικότητα του μέτρου, καθώς οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τις επιδοτούμενες επενδύσεις προκειμένου να αποσπάσουν μερίδιο της αγοράς και όχι αναγκαστικά να αυξήσουν την προστιθέμενη αξία. Οι κίνδυνοι εμφάνισης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης και μετατόπισης του οφέλους αγνοήθηκαν κατά μείζονα λόγο από τα κράτη μέλη και δεν ελήφθησαν επισήμως υπόψη σε κανένα από τα ελεγχθέντα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης ή συστήματα επιλογής (σημεία 42 έως 69).

ΣΥΣΤΑΣΗ 3

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να προωθήσουν την υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον περιορισμό των κινδύνων εμφάνισης φαινομένων μη αποδοτικής δαπάνης και μετατόπισης του οφέλους. Αυτό απαιτεί από τα κράτη μέλη να διοχετεύουν τις ενισχύσεις σε έργα για τα οποία υπάρχει αποδεδειγμένη ανάγκη δημόσιας στήριξης και τα οποία δημιουργούν προστιθέμενη αξία. Τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους εμφάνισης φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης και μετατόπισης του οφέλους, τόσο κατά την κατάρτιση του ΠΑΑ τους όσο και κατά την επιλογή των έργων. Η Επιτροπή πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν την πρακτική σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες για επενδύσεις θα είναι επιλέξιμες μόνον από την ημερομηνία έγκρισης της επιχορήγησης και εξής.

- 87.** Σχεδόν το ένα πέμπτο (18 %) του προϋπολογισμού της ΕΕ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας καταβάλλεται σε εταιρείες επεξεργασίας και εμπορίας τροφίμων, αλλά τα αποτελέσματα όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας δεν μπορούν παρά να είναι έμμεσα και δεν υπάρχει σαφής λογική παρέμβασης. Επομένως, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να μπορούν να αποδείξουν ότι ο προϋπολογισμός δαπανήθηκε κατά αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με την προστιθέμενη αξία που επιτυγχάνεται για τα γεωργικά προϊόντα ή σχετικά με την επίδραση των επενδύσεων στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας. Τα κράτη μέλη βασίζονται σε αξιολογήσεις για το ζήτημα αυτό, αλλά οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις του 2010 πραγματοποιήθηκαν προτού να υπάρξουν απτά αποτελέσματα και τα συμπεράσματά τους δεν στηρίζονταν επαρκώς σε αποδεικτικά στοιχεία. Δεδομένου ότι τα αποτελέσματα των εκ των υστέρων αξιολογήσεων δεν θα είναι διαθέσιμα παρά μόνο μετά το 2015, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν επαρκή βάση για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των 9 δισεκατομμυρίων ευρώ που διατέθηκαν για το μέτρο 123 κατά τον προγραμματισμό των ενισχύσεων για την περίοδο 2014-2020 (σημεία 70 έως 77).

ΣΥΣΤΑΣΗ 4

Η Επιτροπή πρέπει να εκμεταλλευθεί την ευκαιρία της νέας περιόδου προγραμματισμού προκειμένου να βελτιώσει το ΚΠΠΑ έτσι ώστε να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τα επιτεύγματα των χρηματοδοτούμενων έργων και μέτρων. Αυτό συνεπάγεται την ενίσχυση των υπό εξέλιξη δραστηριοτήτων αξιολόγησης και την επανεξέταση της χρησιμότητας μακροσκελών εκθέσεων ενδιάμεσης αξιολόγησης, των οποίων τα αποτελέσματα είναι αμφισβητήσιμα.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι, του οποίου προεδρεύει ο κύριος Ιωάννης ΣΑΡΜΑΣ, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 23ης Ιανουαρίου 2013.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

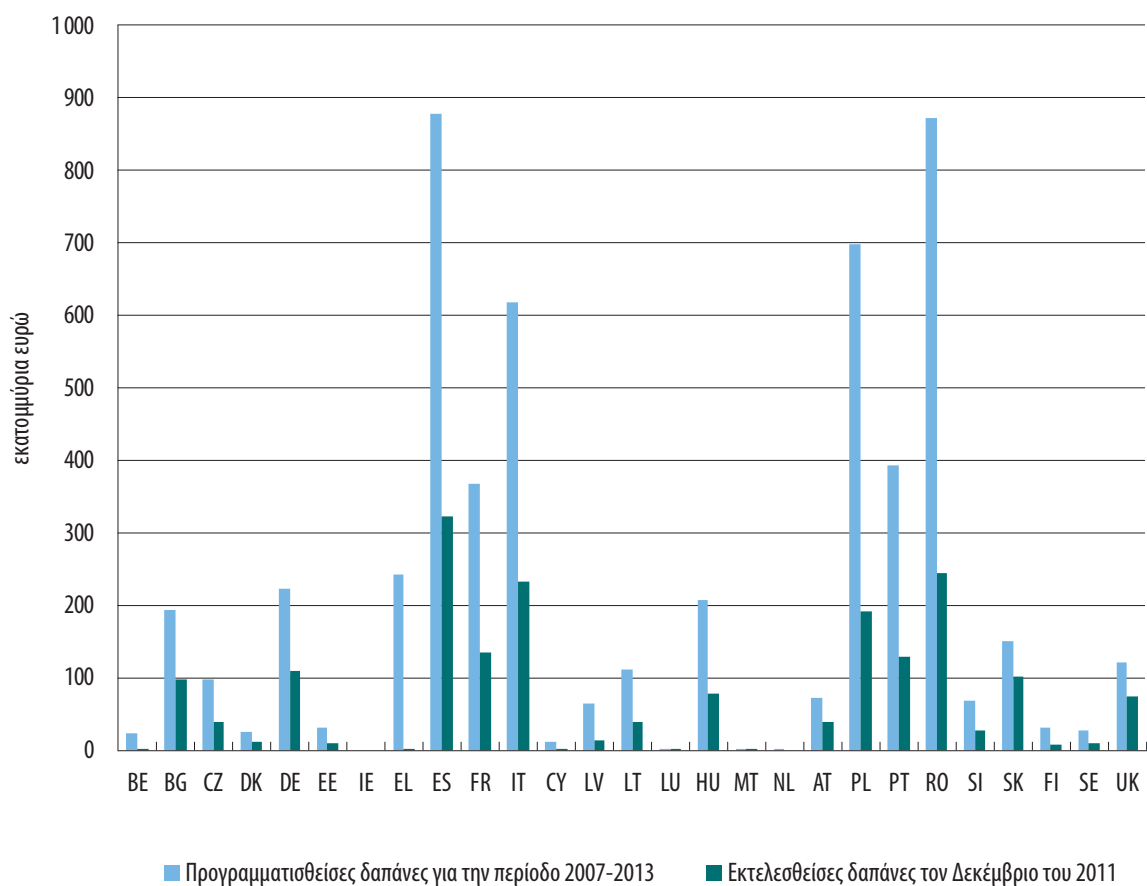
Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Πρόεδρος

ΓΡΑΦΗΜΑ — ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΘΕΝΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΡΟ 123 (ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011)

Προγραμματισθείσες δαπάνες (2007-2013): 5 557 735 472 ευρώ

Εκτελεσθείσες δαπάνες (2007-Δεκέμβριος 2011): 1 940 224 033 ευρώ (34,9 %)

Πηγή: Συλλογή δεδομένων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, βάσει στοιχείων που παρέχονται στον ιστότοπο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης: δημοσιονομικοί και φυσικοί δείκτες (http://enrd.ec.europa.eu/policy-in-action/rural-development-policy-in-figures/rdp-monitoring-indicator-tables/financial-and-physical-indicators/en/financial-and-physical-indicators_en.cfm). Τον Δεκέμβριο του 2011 οι Κάτω Χώρες δεν είχαν δηλώσει καμία δαπάνη. Η Ιρλανδία δεν έχει προγραμματίσει το μέτρο 123.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΘΕΝΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κράτος μέλος	Περιγραφή	Επιλέξιμες δαπάνες (στρογγυλοποιημένες) (σε ευρώ)	Δημόσια ενίσχυση ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών	Βιώσιμη ¹	Αποδεδειγμένη αύξηση της αξίας για τα γεωργικά προϊόντα	Ενδείξεις φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης	Ενδείξεις μετατόπισης του οφέλους	Αξιολόγηση της συνολικής αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της επιχορήγησης
Ισπανία (Καστίλη και Λεόν)	Κατασκευή επέκτασης και νέος εξοπλισμός για μεταποίηση κρέατος	1 000 000	18 %	ναι	υψηλή	ορισμένες	ελάχιστες	μέτρια
	Πρόσθετη γραμμή παραγωγής για μεταποίηση πατάτας	600 000	20 %	ναι	χαμηλή	ισχυρές	ισχυρές	πολύ χαμηλή
	Κατασκευή οινοποιείου	1 500 000	10 %	ναι	υψηλή	ορισμένες	ορισμένες	μέτρια
	Πρόσθετη γραμμή παραγωγής για μεταποίηση πατάτας	2 200 000	34 %	ναι	μέτρια	ορισμένες	ορισμένες	μέτρια
	Πρόσθετος αποθηκευτικός χώρος για φρούτα	30 000	40 %	ναι	χαμηλή	ισχυρές	ελάχιστες ²	πολύ χαμηλή
Γαλλία	Πρόσθετη γραμμή παραγωγής για κοπή και συσκευασία τυριού	800 000	20 %	ναι	χαμηλή	ορισμένες	ισχυρές	πολύ χαμηλή
	Εξοπλισμός για νέο μεταποιητή βιολογικών λαχανικών	200 000	39 %	ναι	υψηλή	ελάχιστες	ελάχιστες	υψηλή
	Νέος εξοπλισμός για οινοποιείο	200 000	40 %	ναι	μέτρια	ισχυρές	ορισμένες	χαμηλή
	Νέος εξοπλισμός για γραμμές μεταποίησης και συσκευασίας κρέατος	700 000	26 %	ναι	μέτρια	ελάχιστες	ορισμένες	μέτρια
	Νέος εξοπλισμός για οινοποιείο	200 000	34 %	ναι	υψηλή	ισχυρές	ορισμένες	χαμηλή
Ιταλία (Λάτιο)	Νέος εξοπλισμός για ταυτόχρονη μεταποίηση βιολογικών και συμβατικών ελαιών	200 000	40 %	ναι	υψηλή	ισχυρές	ελάχιστες ²	χαμηλή
	Νέος εξοπλισμός ελαιοτριβείου με υψηλότερη δυναμικότητα	200 000	40 %	ναι	χαμηλή	ελάχιστες	ελάχιστες ²	χαμηλή
	Ανακαίνιση εργοστασίου και νέος εξοπλισμός μεταποίησης και συσκευασίας κάστανων	250 000	40 %	ναι	μέτρια	ορισμένες	ελάχιστες ²	μέτρια
	Νέες εγκαταστάσεις αποθήκευσης, συσκευασίας και διανομής οπωροκηπευτικών	900 000	38 %	ναι	μέτρια	ελάχιστες	ορισμένες	μέτρια
	Νέος εξοπλισμός για οινοποιείο	250 000	40 %	ναι	μέτρια	ισχυρές	ορισμένες	χαμηλή
Λιθουανία	Νέες εγκαταστάσεις αποξήρανσης και αποθήκευσης σπόρων	4 150 000	40 %	ναι	χαμηλή	ορισμένες	ισχυρές	πολύ χαμηλή

¹ Η δραστηριότητα που συνδεόταν με το έργο συνεχιζόταν κατά την ημερομηνία της επίσκεψης ελέγχου.

² Το έργο στόχευε στην κατάκτηση μεριδίου της αγοράς, αλλά αυτό δεν είχε επιτευχθεί κατά την ημερομηνία της επίσκεψης ελέγχου.

Κράτος μέλος	Περιγραφή	Επιλέξιμες δαπάνες (στρογγυλοποιημένες) (σε ευρώ)	Δημόσια ενίσχυση ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών	Βιώσιμη ¹	Αποδεδειγμένη αύξηση της αξίας για τα γεωργικά προϊόντα	Ενδείξεις φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης	Ενδείξεις μετατόπισης του οφέλους	Αξιολόγηση της συνολικής αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της επιχορήγησης
Πολωνία	Νέος εξοπλισμός για επιχείρηση γαλακτοκομικών προϊόντων	3 500 000	25 %	ναι	μέτρια	ορισμένες	ελάχιστες	μέτρια
	Νέος εξοπλισμός και οχήματα μεταφοράς για μεταποιητή λαχανικών	700 000	40 %	ναι	μέτρια	ισχυρές	ελάχιστες	χαμηλή
	Νέος εξοπλισμός για μεταποίηση προϊόντων κρέατος	350 000	40 %	ναι	μέτρια	ισχυρές	ελάχιστες ²	χαμηλή
	Νέος εξοπλισμός για προετοιμασία και συσκευασία λαχανικών	900 000	40 %	ναι	μέτρια	ορισμένες	ελάχιστες	μέτρια
Ρουμανία	Νέος εξοπλισμός για οινοποιείο	1 100 000	50 %	ναι	υψηλή	ελάχιστες	ελάχιστες	υψηλή
	Νέος εξοπλισμός για μεταποίηση λαχανικών	1 500 000	50 %	ναι	μέτρια	ορισμένες	ορισμένες	μέτρια
	Νέος εξοπλισμός για μεταποίηση κρέατος	400 000	50 %	ναι	μέτρια	ορισμένες	ορισμένες	μέτρια
	Νέος εξοπλισμός και οχήματα μεταφοράς για άλεση σπόρων	1 800 000	50 %	ναι	χαμηλή	ορισμένες	ισχυρές	πολύ χαμηλή

¹ Η δραστηριότητα που συνδεόταν με το έργο συνεχιζόταν κατά την ημερομηνία της επίσκεψης ελέγχου.

² Το έργο στόχευε στην κατάκτηση μεριδίου της αγοράς, αλλά αυτό δεν είχε επιτευχθεί κατά την ημερομηνία της επίσκεψης ελέγχου.

Αποδοτικότητα		Ενδείξεις μετατόπισης του οφέλους		
		ελάχιστες	ορισμένες	ισχυρές
Ενδείξεις φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης	ελάχιστες	υψηλή	μέτρια	χαμηλή
	ορισμένες	μέτρια	μέτρια	χαμηλή
	ισχυρές	χαμηλή	χαμηλή	χαμηλή

Συνολική αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα		Αποδοτικότητα		
		χαμηλή	μέτρια	υψηλή
Προστιθέμενη αξία	χαμηλή	πολύ χαμηλή	χαμηλή	χαμηλή
	μέτρια	χαμηλή	μέτρια	μέτρια
	υψηλή	χαμηλή	μέτρια	υψηλή

Κριτήρια αξιολόγησης	
Αποδεδειγμένη αύξηση της αξίας για τα γεωργικά προϊόντα	<p>Συμβολή του έργου στην επίτευξη των ακόλουθων αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> - αύξηση της αγοραίας αξίας (τιμή πώλησης) των προϊόντων - αύξηση της ποιότητας των προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων βελτιώσεων στην υγιεινή, στα περιβαλλοντικά πρότυπα και στην καλή διαβίωση των ζώων) - ανάπτυξη νέων προϊόντων και εμπορικών διεξόδων (ανταπόκριση στις ευκαιρίες της αγοράς για προϊόντα υψηλής ποιότητας)
Ενδείξεις φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης	<ul style="list-style-type: none"> - ίδια εκτίμηση του δικαιούχου σχετικά με το κατά πόσο θα είχε πραγματοποιηθεί η επένδυση χωρίς την επιχορήγηση - το επενδυτικό έργο άρχισε ή και ολοκληρώθηκε πριν από την αίτηση / την απόφαση επιχορήγησης - το έργο προχρηματοδοτήθηκε κυρίως ή εξ ολοκλήρου από ίδιους πόρους - η αξιολόγηση της επένδυσης καταδεικνύει υψηλό ποσοστό απόδοσης (ή σύντομη απόσβεση της επένδυσης) και δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο δικαιούχος αντιμετώπισε δυσχέρειες στην απόκτηση κεφαλαίου - η χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρίας κατά την ημερομηνία αίτησης καταδεικνύει πολύ καλή οικονομική θέση
Ενδείξεις μετατόπισης του οφέλους	<ul style="list-style-type: none"> - ίδια εκτίμηση του δικαιούχου σχετικά με μετατόπιση του οφέλους - ο δικαιούχος δραστηριοποιείται σε σταθερή ή μειούμενη αγορά, με μικρή διαφοροποίηση του προϊόντος, και πρωταρχικός στόχος του έργου ήταν η αύξηση του δυναμικού / του μεριδίου της αγοράς ή η αύξηση της αποδοτικότητας / η μείωση του κόστους - το έργο στόχευε στην απόκτηση δραστηριοτήτων εντός της αλυσίδας προστιθέμενης αξίας (συσκευασία, επισήμανση, μεταφορά κ.λπ.)

ΕΞΕΤΑΣΘΕΙΣΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Βουλγαρία

Τσεχική Δημοκρατία

Γερμανία — Βαυαρία

Γερμανία — Βραδεμβούργο/Βερολίνο

Γερμανία — Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία

Γερμανία — Κάτω Σαξονία / Βρέμη

Ισπανία — Ανδαλουσία

Ισπανία — Καστίλη-Λα Μάντσα

Ισπανία — Καστίλη και Λεόν

Ισπανία — Εστρεμαδούρα

Γαλλία — μητροπολιτική χώρα

Ιταλία — Καλαβρία

Ιταλία — Εμίλια-Ρομάνια

Ιταλία — Λάτσιο

Ιταλία — Απουλία

Λιθουανία

Αυστρία

Πολωνία

Πορτογαλία — ηπειρωτικές περιφέρειες

Πορτογαλία — Αζόρες

Ρουμανία

Ηνωμένο Βασίλειο — Αγγλία

Ηνωμένο Βασίλειο — Ουαλία

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΨΗ

II.

Εξετάζοντας την αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου σε συνδυασμό με το άρθρο 28, η Επιτροπή κρίνει ότι η έννοια του μέτρου που προσθέτει αξία στα γεωργικά (και δασοκομικά) προϊόντα, όπως προβλέπεται από τον νομοθέτη, είναι ευρεία και περιλαμβάνει, παραδείγματος χάρη, τη βελτίωση της παραγωγής του περιβάλλοντος, την εργασιακή ασφάλεια, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων.

III.

Ο νομοθέτης δεν προέβλεψε τη διεξαγωγή εκ των προτέρων αξιολόγησης προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι αιτούντες έχουν ανάγκη από επιδότηση. Απαιτείται ο προσδιορισμός των αναγκών στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) σε σχέση με την ανάλυση SWOT¹ της οικείας περιοχής ώστε να παρέχεται στοχευμένη στήριξη σύμφωνα με τις προσδιορισθείσες ανά περιοχή ανάγκες και διαρθρωτικές αδυναμίες.

Η Επιτροπή επιθυμεί επίσης να υπογραμμίσει ότι, βάσει των δεικτών αποτελέσματος, νέα προϊόντα και νέες τεχνολογίες έχουν λάβει στήριξη και έχει αυξηθεί η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε ορισμένες επιχειρήσεις που λαμβάνουν στήριξη.

IV.

Κατά την έγκριση των ΠΑΑ, η Επιτροπή διενεργεί ανάλυση προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσον τα προγράμματα και τα μέτρα συνάδουν με τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας και τα συναφή εθνικά σχέδια στρατηγικής και κατά πόσον συμμορφώνονται προς τις σχετικές νομικές διατάξεις².

Ωστόσο, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Εντούτοις, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, η Επιτροπή έχει εμμείνει επανειλημμένως στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα³ και καλύτερη στόχευση κατά την υλοποίηση του μέτρου.

¹ SWOT = Strengths /Weaknesses /Opportunities /Threats (δυνατά και αδύνατα σημεία, ευκαιρίες και κίνδυνοι).

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 (άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005).

³ Για παράδειγμα, κατά τις ετήσιες συνεδριάσεις, ιδίως στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολή προς τις διαχειριστικές αρχές όλων των προγραμμάτων, με την οποία τις καλούσε να λάβουν υπόψη τη σημασία που έχει η υιοθέτηση σαφώς καθορισμένων κριτηρίων επιλογής για την αποτελεσματική εφαρμογή καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Επιπλέον, το 2009, με άλλη επιστολή, ζητήθηκε από όλα τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τον καθορισμό και τη χρήση κατάλληλων κριτηρίων επιλογής για τη διάθεση των πόρων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κοινή απάντηση στα σημεία V.-VI.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι σκοπός των κριτηρίων επιλεξιμότητας που καθορίζονται από τα κράτη μέλη δεν είναι καθεαυτό ο αποκλεισμός μιας συγκεκριμένης επιχείρησης ενός παραγωγικού κλάδου από τη στήριξη της ΕΕ. Αντιθέτως, τα κριτήρια επιλεξιμότητας πρέπει να αποσκοπούν, στο επίπεδο της υποστηριζόμενης ενέργειας, στην καλύτερη στόχευση της στήριξης στις πραγματικές ανάγκες της οικείας περιοχής, βάσει του στρατηγικού προγραμματισμού και της ανάλυσης SWOT. Η ίδια η νομοθεσία ήδη ευνοεί τις ΜΜΕ (εξαιρουμένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών). Όσον αφορά τη στόχευση, η Επιτροπή συμφωνεί με το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι απαιτούνται βελτιώσεις για την καλύτερη στόχευση της στήριξης σε επίπεδο κρατών μελών.

VII.

Παρότι ο αντίκτυπος στους πρωτογενείς παραγωγούς είναι έμμεσος, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι το σκεπτικό της παρέμβασης είναι αρκετά σαφές. Πράγματι, βελτιώνοντας τη διαχείριση/μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, προκειμένου να ανταποκριθεί, για παράδειγμα, στα μεταβαλλόμενα πρότυπα εμπορίας, ο πρωτογενής τομέας επωφελείται από τη σταθεροποίηση της ζήτησης, ιδίως όταν αναπτύσσονται νέα (καινοτόμα) προϊόντα και ανοίγονται νέες ευκαιρίες στην αγορά. Με τον τρόπο αυτόν βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα των σχετικών περιοχών.

Προκειμένου να διορθωθούν οι αδυναμίες των μεθοδολογιών που αναπτύσσονται από τα κράτη μέλη για την αξιολόγηση ορισμένων δεικτών, η Επιτροπή εξέδωσε το 2010 μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές διανεμήθηκαν στα κράτη μέλη και παρασχέθηκαν διευκρινίσεις στους υπεύθυνους αξιολόγησης. Αναμένεται πλέον να χορηγηθούν πιο αξιόπιστα στοιχεία.

VIII. α)

Η Επιτροπή, έχοντας επίγνωση των υφιστάμενων αδυναμιών σε αυτό τον τομέα, πρότεινε να καθοριστούν, για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, κατάλληλοι στόχοι για κάθε τομέα εστίασης των προτεραιοτήτων της Ένωσης βάσει κοινών δεικτών αποτελεσμάτων και να στηριχτούν τα επιλεγμένα μέτρα σχετικά με τις προτεραιότητες της Ένωσης σε ένα βάσιμο σκεπτικό παρέμβασης υποστηριζόμενο από εκ των προτέρων αξιολόγηση.

VIII. β)

Η Επιτροπή έχει εμμείνει επανειλημμένως στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα (βλ. υποσημείωση 3).

Οι προτάσεις της Επιτροπής⁴ προβλέπουν τον καθορισμό κριτηρίων επιλογής για το σύνολο των μέτρων και αποσκοπούν να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση των αιτούντων, την καλύτερη χρήση των χρηματοδοτικών πόρων και τη στόχευση των μέτρων σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη. Η χρήση κριτηρίων επιλογής είναι εν γένει υποχρεωτική ακόμη και σε περίπτωση που οι διαθέσιμοι πόροι επαρκούν.

VIII. γ)

Η Επιτροπή θα διοργανώσει ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με τα κράτη μέλη σχετικά με τον μετριασμό των κινδύνων αδράνειας και μετατόπισης εντός του πρώτου εξαμήνου του 2013.

⁴ Η νομική βάση είναι η πρόταση κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη και το άρθρο 49 αυτού, καθώς και οι σχετικές εκτελεστικές / κατ' εξουσιοδότηση πράξεις. Βλέπε COM(2011) 627 τελικό/2 της 19ης Οκτωβρίου 2011.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

VIII. δ)

Επί του παρόντος, καταρτίζεται το πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης για την περίοδο 2014-2020⁵.

Αυτές οι εν εξελίξει προτάσεις λαμβάνουν υπόψη τα διδάγματα που αποκομίστηκαν από την τρέχουσα περίοδο καθώς και την ανάγκη μέτρησης της αποτελεσματικότητας των πόρων που δαπανώνται. Οι εν λόγω προτάσεις αποσκοπούν στη βελτίωση της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις της πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που καθίστανται διαθέσιμες στα διάφορα στάδια της περιόδου προγραμματισμού (βλέπε επίσης απάντηση στο σημείο 88 και Σύσταση 4).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Απάντηση στο πλαίσιο 1

Βλέπε σημείο 15.

4.

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στα σημεία 34 και 35.

ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

9.

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 15.

⁵ Η νομική βάση είναι η πρόταση οριζόντιου κανονισμού και το άρθρο 110 αυτού, η πρόταση κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη και ο Τίτλος VII αυτού, καθώς και οι σχετικές εκτελεστικές / κατ'εξουσιοδότηση πράξεις. Βλέπε COM(2011) 628 τελικό/2 της 19ης Οκτωβρίου 2011.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

13.

Η Επιτροπή συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίζουν τη στόχευση του μέτρου σύμφωνα με τις εντοπιζόμενες ανάγκες και διαρθρωτικά μειονεκτήματα του τομέα.

Βλέπε επίσης απάντηση στο σημείο 15.

15.

Εξετάζοντας την αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου σε συνδυασμό με το άρθρο 28, η Επιτροπή θεωρεί ότι η έννοια του μέτρου για την προσθήκη αξίας στα γεωργικά (και δασοκομικά) προϊόντα, όπως προβλέπεται από τον νομοθέτη, είναι ευρεία και περιλαμβάνει, παραδείγματος χάρη, τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, την εργασιακή ασφάλεια, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων. Η απαίτηση προσδιορισμού των αναγκών στο ΠΑΑ συνδέεται με τις ιδιαίτερες ανάγκες της περιοχής προγραμματισμού⁶. Οι ανάγκες αυτές προκύπτουν από την ανάλυση SWOT.

Κοινή απάντηση στα σημεία 16.-17.

Το μέτρο εξελίχθηκε με την πάροδο του χρόνου από την άμεση διαχείριση στην επιμερισμένη διαχείριση και ο νομοθέτης επέλεξε να περιορίσει τους κανόνες στο ελάχιστο, προκειμένου να απλουστευθεί η νομοθεσία και να αντικατοπτρίζει καλύτερα την αρχή της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης.

Κοινή απάντηση στα σημεία 18.-19.

Στο στάδιο έγκρισης των ΠΑΑ, η Επιτροπή διενεργεί ανάλυση για να αξιολογήσει κατά πόσον τα προγράμματα και τα μέτρα συνάδουν με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές και τα συναφή εθνικά σχέδια στρατηγικής και κατά πόσον συμμορφώνονται προς τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006.

21.

Το πολωνικό ΠΑΑ προσδιορίζει ως βασικές διαρθρωτικές αδυναμίες της βιομηχανίας μεταποίησης τροφίμων την ανεπαρκή καθετοποίηση και τη διαφοροποιημένη δομή, για την αντιμετώπιση των οποίων απαιτείται δημόσια παρέμβαση.

⁶ Το άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) ορίζει: «Όσον αφορά τα μέτρα με επενδύσεις, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη στοχεύει σε σαφώς καθορισμένους στόχους οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τις διαρθρωτικές και κατά περιοχή ανάγκες καθώς και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που έχουν προσδιορισθεί» (ΕΕ L 368 της 23.12.2006, σ. 15).

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πλαίσιο 3

Στην περίπτωση της Castilla y Leon, παρότι το ΠΑΑ υπενθυμίζει τους στόχους που απαριθμούνται στην αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, έχει επίσης καθιερωθεί ένα επιπλέον προσδοκώμενο αποτέλεσμα για τη βελτίωση των επιδόσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των αγροτικών περιοχών⁷.

Για τη Γαλλία, τα περιφερειακά σχέδια δεν υπόκεινται στην έγκριση της Επιτροπής. Ωστόσο, στο έγγραφο περιφερειακού προγραμματισμού για την περιοχή Rhône-Alpes, αποδίδεται σε έναν βαθμό προτεραιότητα σε έργα καινοτομίας και τεχνολογίας που αφορούν δίκτυα επιχειρήσεων⁸.

22.

Όσον αφορά τη Γαλλία, το Plan de Développement Rural Hexagonal (PDRH) καθορίζει το γενικό πλαίσιο κάθε μέτρου. Απαιτούνται περισσότερες προδιαγραφές και μεγαλύτερη στόχευση σε περιφερειακό επίπεδο στα έγγραφα περιφερειακού προγραμματισμού (DRDR).

Βλέπε επίσης σημείο 37.

23.

Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Η επιλογή των κλάδων τροφίμων που θα λάβουν στήριξη συγκαταλέγεται στις εργασίες του στρατηγικού προγραμματισμού και απαιτεί ανάλυση SWOT που περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των διαρθρωτικών και ανά περιοχή αναγκών.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι, ενώ είναι απαραίτητο να ορίζουν τα κράτη μέλη κριτήρια επιλεξιμότητας, τα κριτήρια αυτά δεν είναι ο μοναδικός τρόπος στόχευσης του μέτρου. Η στόχευση της ενίσχυσης μπορεί να επιτευχθεί με πολλούς τρόπους: μέσω κριτηρίων επιλογής, περιφερειακής και τομεακής διαφοροποίησης και διαφοροποίησης της έντασης ενίσχυσης ανάλογα με το είδος της επένδυσης, καθώς και μέσω ανώτατων ορίων ενίσχυσης, βάσει των οποίων το κράτος μέλος μπορεί να προβεί σε προεπιλογή μεταξύ των υποψήφιων δικαιούχων.

⁷ Βλέπε ΠΑΑ, σ. 247 και 248. http://www.jcyl.es/web/jcyl/AgriculturaGanaderia/es/Plantilla100/1185746059889/_/_/

⁸ Βλέπε Volet régional Rhône-Alpes du Programme de Développement Rural Hexagonal, 10 Αυγούστου 2010, σ. 81-82 http://agriculture.gouv.fr/IMG/pdf/Rhone-Alpes_DRDR_V4_valide_100810_V2_101022.pdf

Εντούτοις, η Επιτροπή έχει εμμένει επανειλημμένως στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα, μεταξύ άλλων, κατά τις ετήσιες συνεδριάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι, στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολή στις διαχειριστικές αρχές όλων των προγραμμάτων με την οποία τις καλούσε να λάβουν υπόψη τη σημασία που έχει η υιοθέτηση σαφώς καθορισμένων κριτηρίων επιλογής για την αποτελεσματική εφαρμογή καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Επιπλέον, το 2009, με άλλη επιστολή, ζητήθηκε από όλα τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τον καθορισμό και τη χρήση κατάλληλων κριτηρίων επιλογής για τη διάθεση των πόρων.

24.

Οι στόχοι που καθορίζονται σε επίπεδο ΠΑΑ μετουσιώνονται περαιτέρω σε δράσεις μέσω του σχεδιασμού μέτρων και της στόχευσης αυτών. Ο έλεγχος της συνοχής που πραγματοποιείται από την Επιτροπή διασφαλίζει ότι το πλαίσιο για πολιτική δράση συνάδει με τους στόχους της ΕΕ και παρέχει κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της στρατηγικής.

25.

Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Σύμφωνα με το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006, τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίζουν τους λόγους που οδήγησαν στην παρέμβαση, τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τις δράσεις. Επίσης, πρέπει να υπάρχουν αποδείξεις ότι η στήριξη για επενδυτικά μέτρα στοχεύει σε σαφώς καθορισμένους στόχους οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τις κατά περιοχή ανάγκες και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που έχουν εντοπιστεί. Ο έλεγχος του κατά πόσον καλύπτονται τα εν λόγω ζητήματα σε κάθε πρόγραμμα αποτελεί μέρος της διαδικασίας αξιολόγησης της Επιτροπής.

26.

Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

27.

Βλέπε απαντήσεις στο δεύτερο μέρος της έκθεσης.

28.

Βλέπε απαντήσεις στο τρίτο μέρος της έκθεσης.

29. Πρώτη περίπτωση

Βλέπε απάντηση στο σημείο 31.

Το άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 απαιτεί όλα τα έργα που λαμβάνουν στήριξη να είναι βιώσιμα υπό την έννοια ότι το κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι, επί διάστημα πέντε ετών από την απόφαση χρηματοδότησης, μια πράξη που αφορά επένδυση δεν υφίσταται σημαντική τροποποίηση συμπεριλαμβανομένης της διακοπής ή μετεγκατάστασης μιας παραγωγικής δραστηριότητας.

Όσον αφορά την αξιολόγηση, οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στο πλαίσιο του ΚΠΠΑ.

29. Δεύτερη περίπτωση

Ο σχεδιασμός μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, πρέπει να προκύπτει από τον στρατηγικό προγραμματισμό βάσει της ανάλυσης SWOT και να αντικατοπτρίζει τις διαρθρωτικές και ανά περιοχή ανάγκες, καθώς και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που έχουν προσδιοριστεί.

Οι δραστηριότητες που καλύπτει το μέτρο περιλαμβάνουν, παραδείγματος χάρη, την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, την εργασιακή ασφάλεια, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων.

29. Τρίτη περίπτωση

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο σημείο 30.

Στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού θεσπίστηκε η στόχευση της στήριξης για επενδύσεις (άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 της Επιτροπής) ακριβώς με σκοπό τον περιορισμό των φαινομένων της αδράνειας και της μετατόπισης.

30.

Το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου προβλέπει ότι δεν παρέχεται στήριξη σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

31.

Ο καθορισμός του τρόπου και των κριτηρίων βάσει των οποίων αξιολογείται κατά πόσον ένα έργο θα βελτιώνει όντως τις επιδόσεις της επιχείρησης αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Η Επιτροπή θα ήθελε να επισημάνει ότι το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου προβλέπει ότι οι επενδύσεις για την παροχή προστιθέμενης αξίας σε γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα πρέπει να βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και ότι δεν παρέχεται στήριξη σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

Το άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 65/2011 προβλέπει ότι «οι διοικητικοί έλεγχοι των αιτήσεων ενίσχυσης περιλαμβάνουν ιδίως την εξακρίβωση: ε) της αξιοπιστίας του δικαιούχου, με αναφορά σε τυχόν προηγούμενες ενέργειες που συγχρηματοδοτήθηκαν από το έτος 2000 και μετά.»

Πλαίσιο 4

Ιταλία (Lazio): Οι υπηρεσίες της Επιτροπής ασχολήθηκαν με το θέμα των ελέγχων που διενεργήθηκαν από αξιωματούχους της περιφέρειας, με την ευκαιρία της ετήσιας συνεδρίασης που πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2012 με τη διαχειριστική αρχή και εκπροσώπους του οργανισμού πληρωμών, και στο ζήτημα θα δοθεί η δέουσα έμπρακτη συνέχεια.

33.

Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Όλα τα κράτη μέλη διενέργησαν αρχική ανάλυση SWOT και αξιολόγηση αναγκών που λειτούργησε ως βάση για την επιλογή σχετικών μέτρων και αντίστοιχων στόχων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

34.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι υπάρχουν πολλοί μηχανισμοί στόχευσης όπως τα κριτήρια επιλεξιμότητας (συμπεριλαμβανομένων των διαφοροποιημένων ποσοστών ενίσχυσης) και τα κριτήρια επιλογής για τη διοχέτευση πόρων της ΕΕ και εθνικών πόρων σε στρατηγικούς στόχους.

35.

Το άρθρο 71 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 προβλέπει τη γενική υποχρέωση καθορισμού κριτηρίων επιλογής. Εντούτοις, ο προσδιορισμός του επιπέδου λεπτομέρειας των κριτηρίων επιλογής εναπόκειται στα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με το άρθρο 49 της πρότασης της Επιτροπής για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, ο στρατηγικός προγραμματισμός θα ενισχυθεί περαιτέρω, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της στρατηγικής στόχευσης μέσω των προτεραιοτήτων της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη και τους τομείς εστίασης αυτών.

36.

Παρότι η Castilla y León δεν διαθέτει κριτήρια επιλογής με την αυστηρή έννοια του όρου, τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί σε επίπεδο περιφέρειας και τα αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας εξυπηρετούν επίσης τον στόχο να αποτελέσουν εργαλεία επιλογής για την επιλογή μεταξύ των υποψήφιων δικαιούχων.

Η Πολωνία προσπάθησε να επιτύχει την επιδιωκόμενη στόχευση μέσω των κριτηρίων επιλεξιμότητας και του τρόπου διεξαγωγής της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων. Στις 23 Αυγούστου 2012, η πολωνική διαχειριστική αρχή κίνησε τη διαδικασία θέσπισης κριτηρίων επιλογής για το μέτρο 123.

37.

Βλέπε απάντηση στο σημείο 15.

Τα έργα που δεν δημιουργούν άμεση προστιθέμενη αξία για τα προϊόντα, παραδείγματος χάρι τα έργα για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, μπορούν να αποτελέσουν πρωταρχικό στόχο εφόσον αποτελούν σκέλος της στρατηγικής.

Καθώς δεν υπάρχει τυποποιημένος ορισμός της «προσθήκης αξίας», η οποία μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, τα κριτήρια αξιολόγησης πρέπει να ανταποκρίνονται στους συγκεκριμένους στόχους του μέτρου.

Για τη Λιθουανία, με διάταγμα του Υπουργείου Γεωργίας της χώρας⁹ αναθεωρήθηκαν τα κριτήρια επιλογής που ισχύουν δυνάμει του μέτρου 123. Τα νέα κριτήρια προσέδωσαν μεγαλύτερη βαρύτητα στην προσθήκη αξίας στα γεωργικά προϊόντα.

⁹ Διάταγμα υπ' αριθ. 3D-219 της 27-03-2012.

Πλαίσιο 6

Όσον αφορά τη Ρουμανία, η Επιτροπή επιθυμεί να διευκρινίσει ότι, παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα έργα για τα οποία υποβάλλεται αίτηση λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία από την ελάχιστη απαιτούμενη για την επιλογή τους, χρηματοδοτούνται μόνο τα έργα με την υψηλότερη βαθμολογία. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012, είχε επιλεγεί μόλις το 37 % περίπου των έργων για τα οποία υποβλήθηκε αίτηση δυνάμει του μέτρου 123 στο πλαίσιο του ρουμανικού ΠΑΑ.

Πλαίσιο 7

Στην Ιταλία (Lazio), η Επιτροπή θεωρεί βέλτιστη πρακτική κατά την εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής τη χρήση ελάχιστης βαθμολογίας που πρέπει να επιτυγχάνεται από κάθε επιλέξιμο έργο προκειμένου να λάβει χρηματοδότηση. Έπειτα από τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο, η περιφέρεια έχει εγκρίνει πλέον την ελάχιστη βαθμολογία που θα εφαρμόζεται σε μελλοντικές προσκλήσεις.

40.

Στόχος είναι η αξιοποίηση των ενδογενών πόρων και η στήριξη της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η διασφάλιση της σταθερότητας της τοπικής προσφοράς.

41.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, η εθνική/περιφερειακή αρχή είναι αυτή που καθορίζει τις προτεραιότητες/στρατηγικές της σχετικά με την εκ των προτέρων ανάλυση που αναφέρεται στο άρθρο 85.

42.

Το άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 απαιτεί όλα τα έργα που λαμβάνουν στήριξη να είναι βιώσιμα υπό την έννοια ότι το κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι, επί διάστημα πέντε ετών από την απόφαση χρηματοδότησης, μια πράξη που αφορά επένδυση δεν υφίσταται σημαντική τροποποίηση συμπεριλαμβανομένης της διακοπής ή μετεγκατάστασης μιας παραγωγικής δραστηριότητας.

Όσον αφορά την αξιολόγηση, οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στο πλαίσιο του ΚΠΠΑ.

43.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι παρεμβάσεις που έχουν επιλεγεί για να λάβουν στήριξη συνάδουν με τις ειδικές προτεραιότητες των ΠΑΑ, ανταποκρίνονται στις ανάγκες της περιοχής που έχουν εκτιμηθεί σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο σύμφωνα με την ανάλυση SWOT και εκπληρώνουν τους στόχους των ισχυόντων σχετικών κανονισμών για την αγροτική ανάπτυξη. Οι χρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις συνδέονται με τη βασική γεωργική παραγωγή, αποσκοπώντας στην ενίσχυση των υφιστάμενων τοπικών/περιφερειακών ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών) σύμφωνα με την πρόθεση του νομοθέτη.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

44.

Κάθε επενδυτικό έργο ενέχει κινδύνους. Εάν αρχικά η διαχειριστική αρχή, χρησιμοποιώντας τα κριτήρια που έχουν προσδιορισθεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, αξιολογήσει ότι το έργο έχει το δυναμικό να αυξήσει τις συνολικές επιδόσεις της επιχείρησης και πληροί τις τυχόν συμπληρωματικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που έχουν καθοριστεί σε επίπεδο ΠΑΑ, τότε μπορεί να λάβει στήριξη.

Ο καθορισμός του τρόπου και των κριτηρίων βάσει των οποίων εκτιμάται κατά πόσον ένα έργο θα βελτιώνει όντως τις επιδόσεις της επιχείρησης αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

46.

Η Επιτροπή χαιρετίζει τη θετική αξιολόγηση του Συνεδρίου.

48.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι η βελτίωση της αποδοτικότητας του κλάδου αποτελεί ένα από τα μέσα που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της γεωργίας, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

Πλαίσιο 9

Για τη Γαλλία, όσον αφορά την περιφέρεια Rhône-Alpes, ένα τέτοιου είδους έργο αναβάθμισης των συσκευασιών συνιστά τον συνήθη και εύλογο τρόπο ανάπτυξης και διασφάλισης της εταιρικής ανάπτυξης, καθώς όλες οι εταιρείες που παρουσιάζουν κανονικές επιδόσεις φτάνουν σε ένα στάδιο στο οποίο μπορούν και αναπτύσσουν δικές τους ικανότητες σε διάφορους τομείς (συσκευασία, υλικοτεχνική υποστήριξη, πληροφορική, τεχνολογίες κ.λπ.).

Στο παράδειγμα που χρησιμοποιεί το Συνέδριο για την Castilla y Leon, η αύξηση της χωρητικότητας αποθήκευσης αφορά την εμπορία των φρούτων και λαχανικών, κατόπιν παράλληλα μεγαλύτερη αγορά, γεγονός το οποίο συμβάλλει στη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 28 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

Στη Ρουμανία, από τις πληροφορίες που ελήφθησαν σχετικά με το αντίστοιχο έργο, προκύπτει ότι συμβάλλει στην αύξηση και στον εκσυγχρονισμό του τοπικού δικτύου συλλογής προϊόντων.

50.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η στήριξη προς τη βιομηχανία τροφίμων μπορεί, εκτός από τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, να θεωρηθεί επίσης ότι συμβάλλει στη διατήρηση των θέσεων εργασίας στις αγροτικές περιοχές.

52.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι η δημόσια στήριξη μπορεί να είναι απαραίτητη και αποτελεσματική σε συνθήκες κατά τις οποίες διαπιστώνονται ανεπάρκειες της αγοράς ιδίως ως προς την εξασφάλιση θετικών εξωγενών επιδράσεων και δημόσιων αγαθών.

53.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι στα κράτη μέλη που διενεργήθηκαν έλεγχοι εντοπίστηκαν οι αδυναμίες του κλάδου. Στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικού προγραμματισμού, απαιτείται από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι η στήριξη στοχεύει σε σαφώς καθορισμένους στόχους οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τις διαρθρωτικές και ανά περιοχή ανάγκες, καθώς και τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα (άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006).

54.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα κριτήρια επιλογής πρέπει να λειτουργούν ως βάση για τη στόχευση της στήριξης στις αντικειμενικές ανάγκες του κλάδου που έχουν προσδιορισθεί για διάφορα είδη επενδύσεων.

Η Επιτροπή θα ήθελε να επισημάνει ότι το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου επιτάσσει ότι οι επενδύσεις για την παροχή προστιθέμενης αξίας σε γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα πρέπει να βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και ότι δεν παρέχεται στήριξη σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

55.

Στη Λιθουανία, το κριτήριο «υψηλό ποσοστό απόδοσης της επένδυσης» ήταν τελευταίο στον κατάλογο των 6 κριτηρίων επιλογής, τα οποία αναφέρονται κατά σειρά προτεραιότητας, και η προτεραιότητα «αίτηση για στήριξη χαμηλότερης έντασης» είχε τοποθετηθεί σε υψηλότερη θέση (4η). Από το 2011 το εν λόγω κριτήριο τροποποιήθηκε από τις λιθουανικές αρχές και στην τρέχουσα έκδοση που ισχύει για το 2012 αναφέρεται ως «έργα με υψηλότερη απόδοση ενεργητικού»¹⁰.

¹⁰ Διάταγμα του Υπουργείου Γεωργίας της Λιθουανίας υπ' αριθ. 3D-219 της 27-03-2012.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κοινή απάντηση στα σημεία 56.-57.

Ο κίνδυνος, που απορρέει από το γεγονός ότι μπορεί να κατατεθεί αναδρομικά αξίωση απόδοσης δαπανών έργων που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης παροχής στήριξης, έχει αντιμετωπιστεί από την Επιτροπή.

- Στην πρότασή της του Σεπτεμβρίου 2010 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και όσον αφορά τις πράξεις που αφορούν επενδύσεις βάσει μέτρων τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της Συνθήκης (ΣΛΕΕ), η Επιτροπή πρότεινε να θεωρούνται επιλέξιμες μόνο οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την υποβολή αίτησης προς την αρμόδια αρχή¹¹. Κατά την άποψη της Επιτροπής, αυτό προβλέπεται να περιορίσει τον κίνδυνο του φαινομένου της αδράνειας.
- Παρόμοια απαίτηση θεσπίστηκε στο άρθρο 67 παράγραφος 2 της πρότασης της Επιτροπής για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη δύνανται επίσης να προβλέπουν στα προγράμματά τους ότι επιλέξιμες θεωρούνται μόνο δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την έγκριση της αίτησης ενίσχυσης από την αρμόδια αρχή.

58.

Για το Lazio, στο πλαίσιο της διαδικασίας προκαταρκτικής εκδήλωσης ενδιαφέροντος («domanda di pre-adesione»¹²), οι δικαιούχοι ενδέχεται να έχουν ξεκινήσει την υλοποίηση των έργων πριν από την ολοκλήρωση της αίτησης, και ειδικότερα τη διαδικαστική και διοικητική προετοιμασία.

Πλαίσιο 10

Η Επιτροπή θα διερευνήσει περαιτέρω την περίπτωση αυτή ώστε να αναλύσει την αιτιολόγηση των συμπληρωματικών πληρωμών.

¹¹ Πρόταση για την εναρμόνιση με τη Συνθήκη της Λισαβόνας — COM(2010) 537 τελικό της 30ής Σεπτεμβρίου 2010.

¹² Η αποκαλούμενη «domanda di pre-adesione» αποτελεί ένα μέσο το οποίο εφαρμόζει η περιφέρεια αποκλειστικά κατά την αρχική φάση της υλοποίησης του μέτρου (για την πρώτη ανοικτή πρόσκληση), και παρέχει τη δυνατότητα πρόωρης έναρξης των έργων προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια των παρεμβάσεων κατά την περίοδο μετάβασης από την προηγούμενη στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο διακοπής των εργασιών και επισπεύδοντας την εφαρμογή του προγράμματος.

59.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δυνατότητα επιλεξιμότητας για δημόσια χρηματοδότηση μπορεί να δημιουργήσει κίνητρα για την υλοποίηση έργων που δεν επρόκειτο να πραγματοποιηθούν εάν δεν είχε διατεθεί η χρηματοδότηση.

Η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να περιορίσουν τις καθυστερήσεις όσον αφορά την έγκριση έργων και πληροφορείται ότι η κατάσταση βελτιώνεται (π.χ. στη Γαλλία). Εντούτοις, εναπόκειται στα κράτη μέλη να διασφαλίσουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς παράδοσης και εύρυθμες διοικητικές διαδικασίες σε εθνικό/περιφερειακό επίπεδο.

Όσον αφορά την Castilla y León, κατά την τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής παρακολούθησης που πραγματοποιήθηκε στις 15 Ιουνίου 2012, η Επιτροπή ενθάρρυνε την περιφέρεια να περιορίσει τις καθυστερήσεις κατά την έγκριση έργων και τις πληρωμές, χωρίς να διακινδυνευθεί η χρηστή διαχείριση της χρηματοδότησης της ΕΕ.

Στην περίπτωση της Ρουμανίας, η Επιτροπή παροτρύνει το κράτος μέλος να περιορίσει τις καθυστερήσεις όσον αφορά την έγκριση έργων, διατηρώντας παράλληλα μια ισορροπία στη διεκπεραίωση αιτήσεων εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, χωρίς να διακυβεύεται η χρηστή οικονομική διαχείριση των πόρων της ΕΕ. Η μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής οφείλεται κυρίως στον υψηλό αριθμό αιτήσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο κάθε πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

60.

Η Castilla y León αξιολογεί την πιθανή επίδραση του φαινομένου αδράνειας. Τα διδάγματα που θα αντληθούν από την δράση αυτή θα οδηγήσουν σε βελτίωση των διοικητικών διαδικασιών για την αξιολόγηση και τον μετριασμό των κινδύνων.

61.

Αναμένεται ότι η σύνθεση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων¹³ που διενεργήθηκαν για λογαριασμό της Επιτροπής θα παράσχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης του φαινομένου της αδράνειας, βάσει των εκθέσεων ενδιάμεσης αξιολόγησης που παρείχαν μια εκτίμηση / έναν υπολογισμό του αντίκτυπου των προγραμμάτων τους. Ωστόσο, καθώς η σύνθεση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων δεν είναι δομημένη σύμφωνα με συγκεκριμένα μέτρα αλλά σύμφωνα με τα βασικά θέματα, δεν θα παράσχει απαραίτητα μια σαφή οπτική όσον αφορά τον συγκεκριμένο ρόλο του μέτρου 123 στον υπολογισμό των επιπτώσεων του φαινομένου της αδράνειας.

¹³ Το έγγραφο «Synthesis of Mid-Term Evaluations 2007-2013» (Σύνθεση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων 2007-2013) θα δημοσιευθεί στα τέλη του 2012 / στις αρχές του 2013.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

62.

Μια ορισμένη μετατόπιση στον κλάδο της μεταποίησης και της εμπορίας μπορεί να γίνει αποδεκτή εφόσον επιτυγχάνεται το συνολικό καθαρό όφελος για τον πρωτογενή γεωργικό τομέα μέσω αποδοτικότερης μεταποίησης και εμπορίας.

Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι, εάν μια επιδότηση συνεπάγεται την αύξηση του μεριδίου της αγοράς εις βάρος ανταγωνιστή, αυτό συνεπάγεται αυτομάτως την αναποτελεσματική χρήση των πόρων της ΕΕ. Η επιδότηση μπορεί να οδηγήσει σε αποδοτικότερη (οικονομικά και/ή περιβαλλοντικά) εγκατάσταση, γεγονός το οποίο μπορεί να συμβάλει συνολικά στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας στην περιοχή προγραμματισμού.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι, εάν η στήριξη που αφορά την επένδυση είναι σωστά στοχευμένη (με τη χρήση, μεταξύ άλλων, κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των ποσοστών ενίσχυσης) και βασίζεται σε σαφώς προσδιορισμένες ελλείψεις/ανάγκες¹⁴, ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αδράνειας και μετατόπισης. Στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού θεσπίστηκε η στόχευση της στήριξης για επενδύσεις (άρθρο 43) ακριβώς με σκοπό τον περιορισμό των φαινομένων της αδράνειας και της μετατόπισης που προέκυπταν από προγενέστερες αξιολογήσεις.

Κοινή απάντηση στα σημεία 63.-64.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι παρεμβάσεις που έχουν επιλεγεί για να λάβουν στήριξη συνάδουν με τις ειδικές προτεραιότητες των ΠΑΑ, ανταποκρίνονται στις ανάγκες της περιοχής που έχουν εκτιμηθεί σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο σύμφωνα με την ανάλυση SWOT και εκπληρώνουν τους στόχους των ισχυόντων σχετικών κανονισμών για την αγροτική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι μετατόπιση μπορεί να υπάρξει και ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε βελτίωση της οικονομικής κατάστασης (π.χ. εξορθολογισμός).

Κοινή απάντηση στα σημεία 65.-66.

Σε γενικές γραμμές, η Επιτροπή θεωρεί ότι:

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υιοθετήσουν στρατηγική προσέγγιση σε θέματα προγραμματισμού, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση και τις ανάγκες των διαφόρων αγροτικών περιοχών και δικαιούχων που καλύπτονται από το πρόγραμμα. Αυτό συμβάλλει στον περιορισμό του κινδύνου μετατόπισης, κατευθύνοντας την ενίσχυση σε όσους την έχουν πραγματικά ανάγκη. Επιπλέον, ο λειτουργικός μηχανισμός του εθνικού σχεδίου στρατηγικής εμπεδώνει περαιτέρω τη συνοχή μεταξύ των διαφόρων περιφερειών/περιοχών και διασφαλίζει την επαρκή και ισόρροπη κατανομή των δημόσιων πόρων.

Βλέπε επίσης απάντηση στο σημείο 63.

¹⁴ Άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006.

66.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι παρεμβάσεις που έχουν επιλεγεί για να λάβουν στήριξη συνάδουν με τις ειδικές προτεραιότητες των ΠΑΑ, ανταποκρίνονται στις ανάγκες της περιοχής που έχουν εκτιμηθεί σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο σύμφωνα με την ανάλυση SWOT και εκπληρώνουν τους στόχους των ισχυόντων σχετικών κανονισμών για την αγροτική ανάπτυξη. Οι χρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις συνδέονται με τη βασική γεωργική παραγωγή, αποσκοπώντας στην ενίσχυση των υφιστάμενων τοπικών/περιφερειακών ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι μπορεί να υπάρξει μετατόπιση και ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, αυτό μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε βελτίωση της οικονομικής κατάστασης (π.χ. εξορθολογισμός).

Κοινή απάντηση στα σημεία 67.-69.

Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών. Η Επιτροπή έχει εμμένει επανειλημμένως στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα¹⁵.

Στο στάδιο έγκρισης των ΠΑΑ, η Επιτροπή διενεργεί ανάλυση για να αξιολογήσει κατά πόσον τα προγράμματα και τα μέτρα συνάδουν με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές και τα συναφή εθνικά σχέδια στρατηγικής και κατά πόσον συμμορφώνονται προς τις σχετικές νομικές διατάξεις¹⁶.

Επί του παρόντος καταρτίζεται το πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης για την περίοδο 2014-2020¹⁷.

¹⁵ Για παράδειγμα, κατά τις ετήσιες συνεδριάσεις, ιδίως στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολή προς τις διαχειριστικές αρχές όλων των προγραμμάτων, με την οποία τις καλούσε να λάβουν υπόψη τη σημασία που έχει η υιοθέτηση σαφώς καθορισμένων κριτηρίων επιλογής για την αποτελεσματική εφαρμογή καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Επιπλέον, το 2009, με άλλη επιστολή, ζητήθηκε από όλα τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τον καθορισμό και τη χρήση κατάλληλων κριτηρίων επιλογής για τη διάθεση των πόρων.

¹⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 (άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005).

¹⁷ Νομική βάση αποτελεί η πρόταση οριζόντιου κανονισμού και το άρθρο 110 αυτού, η πρόταση κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη και ο Τίτλος VII αυτού, καθώς και οι σχετικές εκτελεστικές / κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Στις προτάσεις για το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης κατά την περίοδο 2014-2020 επιδιώκεται η καλύτερη προσαρμογή του χρονικού προγραμματισμού των αξιολογήσεων στις πληροφορίες που καθίστανται διαθέσιμες στα διάφορα στάδια της περιόδου προγραμματισμού. Δεν απαιτείται πλέον ενδιάμεση αξιολόγηση· αντίθετως, θα υποβληθούν το 2017 και το 2019 εκτενείς ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης στις οποίες (μεταξύ άλλων) θα καθορίζεται και θα αξιολογείται η πρόοδος που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη των στόχων του προγράμματος (βλέπε πρόταση κανονισμού κοινών διατάξεων, άρθρο 44). Προκειμένου να είναι σε θέση να παράσχουν τις απαραίτητες πληροφορίες, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διενεργούν αξιολογήσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού σύμφωνα με ένα σχέδιο αξιολόγησης (βλέπε πρόταση κανονισμού κοινών διατάξεων, άρθρο 49).

70.

Η επικείμενη σύνθεση ενδιάμεσων αξιολογήσεων αναμένεται να παράσχει μια επισκόπηση της υλοποίησης του μέτρου βάσει των 92 ενδιάμεσων αξιολογήσεων των κρατών μελών και των περιφερειών. Θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά επίτευξης των δεικτών αποτελεσμάτων που σχετίζονται με το μέτρο 123 (αριθμός επιχειρήσεων που εισάγουν στην αγορά νέα προϊόντα και/ή τεχνικές, και αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν στήριξη) —βλέπε απάντηση στο σημείο 76 για περισσότερες λεπτομέρειες.

Στην εκ των υστέρων αξιολόγηση, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλουν εκ νέου έκθεση σχετικά με την επίτευξη των δεικτών αποτελεσμάτων, καλύπτοντας αυτή τη φορά το σύνολο της περιόδου προγραμματισμού.

73.

Εναπόκειται στη διαχειριστική αρχή να προσδιορίσει σε ποιες περιπτώσεις ενδείκνυται η εφαρμογή πρόσθετων δεικτών και, ως εκ τούτου, απαιτείται η ανάπτυξη και παρακολούθησή τους¹⁸. Στόχος δεν είναι να θεσπιστεί ένα εξαντλητικό σύνολο πρόσθετων δεικτών, αλλά να προσδιοριστούν ορισμένοι πρόσθετοι δείκτες προκειμένου να διασφαλίζεται η δυνατότητα παρακολούθησης και αξιολόγησης πιθανών ιδιαιτεροτήτων του ΠΑΑ.

Η Επιτροπή, έχοντας επίγνωση των αδυναμιών των μεθοδολογιών των κρατών μελών σχετικά με την αξιολόγηση ορισμένων δεικτών, κατάρτισε το 2010 μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες διανεμήθηκαν στα κράτη μέλη και παρασχέθηκαν διευκρινίσεις στους υπεύθυνους αξιολόγησης. Αναμένεται πλέον να υπάρξουν καλύτερα και πιο αξιόπιστα στοιχεία.

¹⁸ Κάθε πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης καθορίζει περιορισμένο αριθμό πρόσθετων δεικτών, ειδικών για το πρόγραμμα αυτό —βλέπε κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, άρθρο 81 παράγραφος 2.

Στη Ρουμανία, τέθηκε ζήτημα έλλειψης δεικτών κατά τις ετήσιες συνεδριάσεις επανεξέτασης και η χώρα προσπαθεί να παράσχει τους εν λόγω δείκτες μέσω ενός έργου που θα λάβει χρηματοδότηση στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας.

74.

Όσον αφορά την επιμερισμένη διαχείριση, το εγχειρίδιο του κοινού πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης (ΚΠΠΑ) προσφέρει έναν βαθμό ευελιξίας στα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της παρακολούθησης και αξιολόγησης. Τα κράτη μέλη καλούνται να προσδιορίσουν την ορθή ισορροπία για το σύστημα παρακολούθησης που εφαρμόζουν ώστε να εξασφαλίζουν δεδομένα καλής ποιότητας σε αποδεκτό κόστος.

75.

Η επικείμενη σύνθεση ενδιάμεσων αξιολογήσεων αναμένεται να παράσχει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με τις πληροφορίες που περιέχονται στις εκθέσεις ενδιάμεσης αξιολόγησης, καθώς καλύπτει και τις 92 ενδιάμεσες αξιολογήσεις των κρατών μελών και των περιφερειών. Περιλαμβάνει πληροφορίες για το μέτρο 123 όσον αφορά την υλοποίηση του μέτρου¹⁹ και σχετικά με την επίτευξη των δεικτών αποτελεσμάτων στους οποίους θα πρέπει να συμβάλει το μέτρο²⁰.

Επιπλέον, η σύνθεση ενδιάμεσων αξιολογήσεων θα παράσχει μια επισκόπηση του αντίκτυπου των προγραμμάτων βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών που αντλούνται από τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις που πραγματοποιήσαν τέτοιου είδους εκτιμήσεις/υπολογισμούς, παρότι η ακριβής ποσοτικοποίηση του εν λόγω αντίκτυπου παραμένει, κατά πάσα πιθανότητα, δυσχερής σε αυτό το στάδιο υλοποίησης των προγραμμάτων.

Εάν δεν υπάρχουν ποσοτικές πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο, η Επιτροπή δεν θεωρεί εσφαλμένη την πρακτική οι εκθέσεις αξιολόγησης να στηρίζονται σε εννοιολογική ανάλυση και θεωρητικά επιχειρήματα σχετικά με τις επιπτώσεις ορισμένων μέτρων, εφόσον τα επιχειρήματα αυτά ευσταθούν.

Οι προτάσεις σχετικά με το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης για την περίοδο 2014-2020 στοχεύουν στην αντιμετώπιση των δυσχερειών εκτίμησης του αντίκτυπου κατά τον χρόνο εκπόνησης των ενδιάμεσων αξιολογήσεων παρέχοντας μια διαφορετική προσέγγιση (βλέπε απάντηση στο σημείο 88 — Σύσταση 4 για περισσότερες λεπτομέρειες).

¹⁹ Επίτευξη σχετικών δεικτών υλοποίησης, αριθμός των εκμεταλλεύσεων των επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη και συνολικός όγκος επενδύσεων.

²⁰ Αριθμός επιχειρήσεων που εισάγουν στην αγορά νέα προϊόντα και/ή τεχνικές, και αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν στήριξη.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

76.

Η σύνθεση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων αναμένεται να παράσχει μια επισκόπηση για τα ποσοστά απόκρισης στα ερωτήματα αξιολόγησης. Ένας λόγος για τον οποίο τα ερωτήματα αξιολόγησης που συνδέονται με το μέτρο 123 έχουν ενδεχομένως λάβει απλώς μερική απάντηση είναι ο πολύ πρόωρος χρονικός προγραμματισμός της ενδιάμεσης αξιολόγησης που δυσχέρανε τη δυνατότητα αξιόπιστης αξιολόγησης του αντίκτυπου στο ενδιάμεσο στάδιο της περιόδου προγραμματισμού.

Πλαίσιο 11

Πορτογαλία — Αζόρες

Βλέπε απάντηση στο σημείο 77.

Γερμανία — Βαυαρία

Βλέπε απάντηση στο σημείο 62.

77.

Βλέπε απάντηση στο σημείο 75 για τις πληροφορίες που περιέχονται στην επικείμενη σύνθεση ενδιάμεσων αξιολογήσεων, που αναμένεται να παράσχει μια ένδειξη της τρέχουσας απόδοσης του μέτρου και ένα χρήσιμο ιστορικό για την απόφαση σχετικά με το εάν πρέπει να προγραμματιστεί το μέτρο στο μέλλον.

Η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει επίσης ότι, βάσει των δεικτών αποτελέσματος, νέα προϊόντα και νέες τεχνολογίες έχουν λάβει στήριξη και έχει αυξηθεί η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε ορισμένες επιχειρήσεις που λαμβάνουν στήριξη.

Τα 9 δισεκατομμύρια ευρώ που προβλέφθηκαν στον προϋπολογισμό για την τρέχουσα περίοδο θα υποβληθούν σε εκ των υστέρων αξιολόγηση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

79.

Εξετάζοντας την αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου σε συνδυασμό με το άρθρο 28, η Επιτροπή θεωρεί ότι η έννοια του μέτρου για την παροχή προστιθέμενης αξίας στα γεωργικά (και δασοκομικά) προϊόντα, όπως προβλέπεται από τον νομοθέτη, είναι ευρεία και περιλαμβάνει, παραδείγματος χάρη, τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, την εργασιακή ασφάλεια, την υγιεινή και την καλή διαβίωση των ζώων.

80.

Μια ορισμένη μετατόπιση στον κλάδο της μεταποίησης και της εμπορίας μπορεί να γίνει αποδεκτή εφόσον επιτυγχάνεται το συνολικό καθαρό όφελος για τον πρωτογενή γεωργικό τομέα μέσω αποδοτικότερης μεταποίησης και εμπορίας.

Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι εάν μια επιδότηση συνεπάγεται την αύξηση του μεριδίου αγοράς εις βάρος ανταγωνιστή αυτό συνεπάγεται αυτομάτως την αναποτελεσματική χρήση των πόρων της ΕΕ. Η επιδότηση μπορεί να οδηγεί σε αποδοτικότερη (οικονομικά και/ή περιβαλλοντικά) εγκατάσταση, γεγονός το οποίο μπορεί να συμβάλει συνολικά στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας στην περιοχή προγραμματισμού.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι εάν η στήριξη για την επένδυση είναι σωστά στοχευμένη (με τη χρήση, μεταξύ άλλων, κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των ποσοστών ενίσχυσης) και βασίζεται σε σαφώς καθορισμένες ελλείψεις/ανάγκες²¹, ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αδράνειας και μετατόπισης. Στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, θεσπίστηκε η στόχευση της στήριξης για επενδύσεις (άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 της Επιτροπής) ακριβώς με σκοπό τον περιορισμό των φαινομένων της αδράνειας και της μετατόπισης που προέκυπταν από προγενέστερες αξιολογήσεις.

81. Πρώτη περίπτωση

Ο νομοθέτης δεν προέβλεψε τη διεξαγωγή εκ των προτέρων αξιολόγησης προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι αιτούντες έχουν ανάγκη από επιδότηση. Απαιτείται προσδιορισμός των αναγκών στο ΠΑΑ σε σχέση με την ανάλυση SWOT²² της οικείας περιοχής, ώστε να παρέχεται στοχευμένη στήριξη σύμφωνα με τις προσδιορισθείσες ανά περιοχή ανάγκες και διαρθρωτικές αδυναμίες.

81. Δεύτερη περίπτωση

Στο στάδιο έγκρισης των ΠΑΑ, η Επιτροπή διενεργεί ανάλυση για να αξιολογήσει κατά πόσον τα προγράμματα και τα μέτρα συνάδουν με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές και τα συναφή εθνικά σχέδια στρατηγικής και κατά πόσον συμμορφώνονται προς τις σχετικές νομικές διατάξεις²³.

²¹ Άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006.

²² SWOT = Strengths /Weaknesses /Opportunities Threats (δυνατά και αδύνατα σημεία, ευκαιρίες και κίνδυνοι).

²³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 (άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005).

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Εντούτοις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Εντούτοις, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, η Επιτροπή έχει εμμένει επανειλημμένως στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα²⁴ και καλύτερη στόχευση κατά την υλοποίηση του μέτρου.

81. Τρίτη περίπτωση

Παρότι ο αντίκτυπος στους πρωτογενείς παραγωγούς είναι έμμεσος, κατά την άποψη της Επιτροπής το σκεπτικό της παρέμβασης, όπως προσδιορίζεται από τον νομοθέτη, είναι αρκετά σαφές. Πράγματι, βελτιώνοντας τη διαχείριση/μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, προκειμένου να ανταποκριθούν, παραδείγματος χάρη, στα μεταβαλλόμενα πρότυπα εμπορίας, ο πρωτογενής τομέας επωφελείται από τη σταθεροποίηση της ζήτησης των προϊόντων του. Αυτό συμβαίνει ιδίως όταν αναπτύσσονται νέα (καινοτόμα) προϊόντα και ανοίγονται νέες ευκαιρίες στην αγορά. Με τον τρόπο αυτόν βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα των οικείων περιοχών.

Προκειμένου να αποκατασταθούν οι αδυναμίες των μεθοδολογιών που αναπτύσσονται από τα κράτη μέλη για την αξιολόγηση ορισμένων δεικτών, η Επιτροπή κατάρτισε το 2010 μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές²⁵. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές διανεμήθηκαν στα κράτη μέλη και παρασχέθηκαν διευκρινίσεις στους υπεύθυνους αξιολόγησης. Πλέον αναμένονται πιο αξιόπιστα στοιχεία.

82.

Επί του παρόντος καταρτίζεται το πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης για την περίοδο 2014-2020²⁶.

Αυτές οι εν εξελίξει προτάσεις λαμβάνουν υπόψη τα διδάγματα που αποκομίστηκαν από την τρέχουσα περίοδο, καθώς και την ανάγκη υπολογισμού της αποτελεσματικότητας των πόρων που δαπανώνται μέσω της καλύτερης προσαρμογής της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις της πολιτικής στις πληροφορίες που καθίστανται διαθέσιμες στα διάφορα στάδια της περιόδου προγραμματισμού (βλέπε επίσης απάντηση στο σημείο 87 και Σύσταση 4).

²⁴ Για παράδειγμα, κατά τις ετήσιες συνεδριάσεις, ιδίως στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολή προς τις διαχειριστικές αρχές όλων των προγραμμάτων, με την οποία τις καλούσε να λάβουν υπόψη τη σημασία που έχει η υιοθέτηση σαφώς καθορισμένων κριτηρίων επιλογής για την αποτελεσματική εφαρμογή καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Επιπλέον, το 2009, με άλλη επιστολή, ζητήθηκε από όλα τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τον καθορισμό και τη χρήση κατάλληλων κριτηρίων επιλογής για τη διάθεση των πόρων.

²⁵ The methodological guidance on specific indicators by the European Evaluation network for Rural Development (Μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές από το ευρωπαϊκό δίκτυο αξιολόγησης της αγροτικής ανάπτυξης σχετικά με συγκεκριμένους δείκτες) http://enrd.ec.europa.eu/evaluation/evaluation-methodologies/guidance-on-specific-indicators/introduction/en/introduction_en.cfm

²⁶ Η νομική βάση είναι η πρόταση οριζόντιου κανονισμού και το άρθρο 110 αυτού, η πρόταση κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη και ο Τίτλος VII αυτού, καθώς και οι σχετικές εκτελεστικές/κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

84.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το σκεπτικό / η συλλογιστική της παρέμβασης του μέτρου είναι αρκετά σαφής. Με την αναδιάρθρωση και την ανάπτυξη φυσικού δυναμικού και την προώθηση της καινοτομίας, το μέτρο αποσκοπεί ουσιαστικά στον εκσυγχρονισμό και στην ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα μέσω της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων.

Στο στάδιο έγκρισης των ΠΑΑ, η Επιτροπή διενεργεί ανάλυση για να αξιολογήσει κατά πόσον τα προγράμματα και τα μέτρα συνάδουν με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές και τα συναφή εθνικά σχέδια στρατηγικής και κατά πόσον συμμορφώνονται προς τις σχετικές νομικές διατάξεις²⁷.

Ωστόσο, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της επιμερισμένης διαχείρισης, η επιλογή των έργων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Εντούτοις, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, η Επιτροπή έχει εμμένει επανειλημμένως στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα²⁸ και καλύτερη στόχευση κατά την υλοποίηση του μέτρου.

Σύσταση 1 — Πρώτο μέρος

Βλέπε δεύτερο μέρος της παρούσας σύστασης.

Σύσταση 1 — Δεύτερο μέρος

Η Επιτροπή συμφωνεί με τη σύσταση και προτείνει την ενίσχυση του νομικού πλαισίου για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, ούτως ώστε να καθοριστούν κατάλληλοι εκ των προτέρων ποσοτικοποιημένοι στόχοι (που είναι παρεμφερείς με τους δείκτες αποτελεσμάτων) για κάθε τομέα εστίασης των προτεραιοτήτων της Ένωσης, βάσει των κοινών δεικτών αποτελεσμάτων. Το περιεχόμενο του προγράμματος περιέχει περιγραφή της στρατηγικής, και τα επιλεγμένα μέτρα σε σχέση με τις προτεραιότητες της Ένωσης στηρίζονται σε βασίμο σκεπτικό παρέμβασης υποστηριζόμενο από εκ των προτέρων αξιολόγηση.

²⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 (άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005).

²⁸ Για παράδειγμα, κατά τις ετήσιες συνεδριάσεις, ιδίως στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολή στις διαχειριστικές αρχές όλων των προγραμμάτων καλώντας τις να λάβουν υπόψη τη σπουδαιότητα του ορθού προσδιορισμού κριτηρίων επιλογής ούτως ώστε να είναι αποτελεσματική η υλοποίηση καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Επιπλέον, το 2009, με άλλη επιστολή, η Επιτροπή ζήτησε από όλα τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τον καθορισμό και τη χρήση κατάλληλων κριτηρίων επιλογής για την κατανομή των πόρων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

85.

Η Επιτροπή έχει εμμείνει επανειλημμένως στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα²⁹ στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού.

Για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού, οι προτάσεις της Επιτροπής³⁰ προβλέπουν τον καθορισμό κριτηρίων επιλογής για το σύνολο των μέτρων και έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση των αιτούντων, την καλύτερη χρήση των χρηματοδοτικών πόρων και τη στόχευση των μέτρων σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη. Η χρήση κριτηρίων επιλογής είναι εν γένει υποχρεωτική ακόμη και σε περίπτωση που οι διαθέσιμοι πόροι επαρκούν³¹.

Σύσταση 2 — Πρώτο μέρος

Η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι το πρώτο μέρος της σύστασης απευθύνεται στα κράτη μέλη. Έχει εμμείνει επανειλημμένως κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού στην ανάγκη για μεγαλύτερη επιλεκτικότητα και είναι διατεθειμένη να ενθαρρύνει περαιτέρω τα κράτη μέλη προς αυτή την κατεύθυνση.

Για το μέλλον, η Επιτροπή έχει διατυπώσει την πρόταση ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταδείξουν ότι έχει προσδιοριστεί μια κατάλληλη προσέγγιση, προβλέποντας αρχές σχετικά με τον καθορισμό κριτηρίων επιλογής έργων, η οποία να λαμβάνει υπόψη συναφείς στόχους.

Σύσταση 2 — Δεύτερο μέρος

Όσον αφορά την εφαρμογή κριτηρίων επιλογής, η Επιτροπή συμφωνεί και είναι διατεθειμένη να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικότερα τα κριτήρια επιλογής κατά την υπόλοιπη τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού. Επιπλέον, η Επιτροπή πρότεινε για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού να προσδιοριστούν τα κριτήρια επιλογής για πράξεις που υλοποιούνται δυνάμει του συνόλου των μέτρων³².

²⁹ Για παράδειγμα, κατά τις ετήσιες συνεδριάσεις, ιδίως στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή απηύθυνε επιστολή προς τις διαχειριστικές αρχές όλων των προγραμμάτων, με την οποία τις καλούσε να λάβουν υπόψη τη σημασία που έχει η υιοθέτηση σαφώς καθορισμένων κριτηρίων επιλογής για την αποτελεσματική εφαρμογή καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Επιπλέον, το 2009, με άλλη επιστολή, ζητήθηκε από όλα τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τον καθορισμό και τη χρήση κατάλληλων κριτηρίων επιλογής για τη διάθεση των πόρων.

³⁰ Η νομική βάση είναι η πρόταση κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, άρθρο 49, καθώς και οι σχετικές εκτελεστικές / κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

³¹ Μόνο σε περίπτωση ορισμένων ετήσιων ή πολυετών μέτρων, παραδείγματος χάρι γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικών μέτρων, όπου τα μέτρα εφαρμόζονται μέσω τυποποιημένων πράξεων που θα πρέπει να έχουν ίση αξία αποτέλεσμα όσον αφορά το περιβάλλον ή την καλή διαβίωση των ζώων, θα είναι προαιρετική η χρήση των κριτηρίων επιλογής σε περίπτωση που υπάρχουν επαρκείς πόροι.

³² Μόνο σε περίπτωση ορισμένων ετήσιων ή πολυετών μέτρων, παραδείγματος χάρι γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικών μέτρων, όπου τα μέτρα εφαρμόζονται μέσω τυποποιημένων πράξεων που θα πρέπει να έχουν ίση αξία αποτέλεσμα όσον αφορά το περιβάλλον ή την καλή διαβίωση των ζώων, θα είναι προαιρετική η χρήση των κριτηρίων επιλογής σε περίπτωση που υπάρχουν επαρκείς πόροι.

86.

Η Επιτροπή συμφωνεί με το Συνέδριο ότι απαιτούνται βελτιώσεις για την καλύτερη στόχευση της στήριξης σε επίπεδο κρατών μελών.

Όταν η στήριξη για επενδύσεις είναι σωστά στοχευμένη και βασίζεται σε σαφώς καθορισμένες ελλείψεις/ανάγκες, ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αδράνειας και μετατόπισης. Στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, θεσπίστηκε η στόχευση της στήριξης για επενδύσεις (άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006) ακριβώς με σκοπό τον περιορισμό των φαινομένων αδράνειας και μετατόπισης που προέκυπταν από προγενέστερες αξιολογήσεις.

Η Επιτροπή συμπεριέλαβε στη νομοθετική πρόταση για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού την απαίτηση να λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένες ανάγκες που συνδέονται με συγκεκριμένες συνθήκες σε περιφερειακό ή υποπεριφερειακό επίπεδο και να αντιμετωπίζονται έμπρακτα μέσω επαρκώς σχεδιασμένων συνδυασμών μέτρων ή θεματικών υποπρογραμμάτων.

Η Επιτροπή πρότεινε επίσης να καθοριστούν κατάλληλοι στόχοι για κάθε τομέα εστίασης των προτεραιοτήτων της Ένωσης βάσει κοινών δεικτών αποτελεσμάτων και να στηριχτούν τα επιλεγμένα μέτρα σχετικά με τις προτεραιότητες της Ένωσης σε ένα βάσιμο σκεπτικό παρέμβασης υποστηριζόμενο από εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Σύσταση 3

Η Επιτροπή θα διοργανώσει ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με τα κράτη μέλη σχετικά με την ελάττωση των κινδύνων αδράνειας και μετατόπισης μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2013.

Για τη μείωση του κινδύνου αδράνειας, η Επιτροπή εισηγείται στη νομοθετική πρόταση για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού³³ να θεωρούνται επιλέξιμες μόνο οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την υποβολή αίτησης στην αρμόδια αρχή.

87.

Παρότι ο αντίκτυπος στους πρωτογενείς παραγωγούς είναι έμμεσος, κατά την άποψη της Επιτροπής το σκεπτικό του νομοθέτη για την παρέμβαση είναι αρκετά σαφές. Πράγματι, βελτιώνοντας τη διαχείριση/μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, προκειμένου να ανταποκριθούν, για παράδειγμα, στα μεταβαλλόμενα πρότυπα εμπορίας, ο πρωτογενής τομέας επωφελείται από τη σταθεροποίηση της ζήτησης, ιδίως όταν αναπτύσσονται νέα (καινοτόμα) προϊόντα και ανοίγονται νέες ευκαιρίες στην αγορά. Με τον τρόπο αυτόν βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα των οικείων περιοχών.

³³ Άρθρο 67 παράγραφος 2 της πρότασης για την αγροτική ανάπτυξη.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Προκειμένου να αποκατασταθούν οι αδυναμίες των μεθοδολογιών που αναπτύσσονται από τα κράτη μέλη για την αξιολόγηση ορισμένων δεικτών, η Επιτροπή κατάρτισε το 2010 μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές διανεμήθηκαν στα κράτη μέλη και παρασχέθηκαν διευκρινίσεις στους υπεύθυνους αξιολόγησης των κρατών μελών. Αναμένεται πλέον να υπάρξουν πιο αξιόπιστα στοιχεία.

Η επικείμενη σύνθεση ενδιάμεσων αξιολογήσεων αναμένεται να παράσχει μια επισκόπηση των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά το μέτρο 123 όσον αφορά την υλοποίηση του μέτρου³⁴ και σχετικά με την επίτευξη των δεικτών αποτελεσμάτων³⁵.

Η Επιτροπή επιθυμεί επίσης να υπογραμμίσει ότι, βάσει των δεικτών αποτελεσμάτων, νέα προϊόντα και νέες τεχνολογίες έχουν λάβει στήριξη και έχει αυξηθεί η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε ορισμένες επιχειρήσεις που λαμβάνουν στήριξη.

Τα 9 δισεκατομμύρια ευρώ που προβλέφθηκαν στον προϋπολογισμό για την τρέχουσα περίοδο θα υποβληθούν σε εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Σύσταση 4

Με τις προτάσεις για το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης για την περίοδο 2014-2020 επέρχονται ορισμένες αλλαγές. Δεν απαιτείται πλέον ενδιάμεση αξιολόγηση· αντίθετως, θα υποβληθούν το 2017 και το 2019 εκτενείς ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης, στις οποίες (μεταξύ άλλων) θα καθορίζεται και θα αξιολογείται η πρόοδος που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη των στόχων του προγράμματος³⁶. Προκειμένου να είναι σε θέση να παράσχουν τις απαραίτητες πληροφορίες, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διενεργούν αξιολογήσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού με βάση σχέδιο αξιολόγησης (βλέπε πρόταση κανονισμού κοινών διατάξεων, άρθρο 49). Με τον τρόπο αυτό, η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις της πολιτικής θα προσαρμόζεται καλύτερα στις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στα διάφορα στάδια της περιόδου προγραμματισμού.

³⁴ Επίτευξη συναφών δεικτών υλοποίησης, αριθμός των εκμεταλλεύσεων των επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη και συνολικός όγκος επενδύσεων.

³⁵ Αριθμός επιχειρήσεων που εισάγουν στην αγορά νέα προϊόντα και/ή τεχνικές και αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν στήριξη.

³⁶ Βλέπε πρόταση κανονισμού κοινών διατάξεων (άρθρο 44).

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Ειδική έκθεση αριθ. 1/2013

Υπήρξε η στήριξη της ΕΕ προς τη βιομηχανία τροφίμων αποτελεσματική και αποδοτική όσον αφορά την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων;

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2013 — 57 σ. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-136-7

doi:10.2865/65724

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- από τα γραφεία εκπροσώπησης ή τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στοιχεία επικοινωνίας θα βρείτε στο διαδίκτυο (<http://ec.europa.eu>) ή θα τα ζητήσετε με φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή (π.χ. ετήσιες σειρές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, συλλογές της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ, ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΩΝ, ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ.

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΠΟΣΟΝ Η ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΕ ΥΠΗΡΕΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΑΥΤΗ. ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΕ, ΩΣΤΟΣΟ, ΟΤΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΔΕΝ ΔΙΟΧΕΤΕΥΟΥΝ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΣΕ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΗ ΑΝΑΓΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ. ΚΑΤ' ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ, ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΑΠΕΙ ΣΕ ΑΠΛΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΠΟΣΟΥ — ΜΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΕΝΔΥΟΥΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ — ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΣΤΡΕΒΛΩΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΡΩΝ.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΔΩΣΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΝ ΤΙΣ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-9241-136-7

